

občinski poročevalec

Občinski poročevalec, glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva občine Domžale, izhaja dvakrat mesečno, vsa gospodinjstva v občini ga dobivajo brezplačno. Glasilo ureja uredniški odbor v sestavi: Karel Kušar, Matjaž Brojan, Miro Ukmar, Franc Tekavec, Darko Gognjavec, Marjan Bolhar, Stane Oražem, Marija Puki in Jože Skok. Glavni urednik: Karel Kušar, tel.: 721-082, odgovorni urednik: Matjaž Brojan, tel.: 721-686, tehnični urednik: Zdravko Lipovšek, tel.: 721-082. Glasilo izhaja v nakladi 12.000 izvodov in ga tiska Delavska univerza Domžale. Rokopise sprejema odgovorni urednik, Ljubljanska 94, Domžale, naročene oglašje sprejema Delavska univerza Domžale, Kolodvorska 6. Rokopisov ne vračamo, fotografije pa le izjemoma. Glasilo je na podlagi sklepa številka 421-1/72 z dne 26. 11. 1974 Sekretariata za informacije izvršnega sveta SR Slovenije oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Glasilo je bilo dne 25. 7. 1970 odlikovano s Priznanjem Skupščine občine Domžale za uspešno informiranje, dne 24. 4. 1974 pa s srebrnim Priznanjem Osvobodilne fronte slovenskega naroda za uspešno informiranje delovnih ljudi in občanov občine Domžale.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA DOMŽALE Domžale, 10. september 1981, Leto XX

Št. 11

PRVI SEPTEMBER — DAN NEUVRŠČENOSTI

Po drugi svetovni vojni se je človeštvo bolj kot kdajkoli poprej začelo zavedati, da so mir, svoboda in medsebojno sožitje temeljne vrednote, za katere se je vredno boriti.

Stoletja zatirani narodi in ljudstva so hoteli dobiti samostojnost in svobodo, se otresti izkoriščanja in se upreti temu, da bi bili le sredstvo v rokah drugih, velikih in v bloke povezanih držav. Ta hotenja pa so netila številne spopade in osvobodilne vojne, mali narodi in nove države so se pojavile med blokoma, ki sta hotela vsak po svoje krojiti mednarodne odnose: Zapad je hotel obdržati politično in ekonomsko nadmoč preteklih stoletij, Vzhod pa najti svoje pozicije v novih deželah. Svet je postal vse bolj poligon za tekmo med dvema velikima in za nova nevarna orožja in medsebojne spopade.

Vse tiste države in dežele, ki so stopile na pot lastnega razvoja, so spoznale, da je njihov nadaljnji razvoj v tej tekmi ogrožen in da bodo izgubile vse pridobitve dolgotrajnih in krvavih vojn za osvoboditev.

Voditelji neblokovskih držav so bili prisiljeni iskati drugačne oblike povezovanja in takšna načela za sodelovanje, ki bi bila sprejemljiva za vse, in to ne glede na njihovo ekonomsko razvitost in obliko oblasti.

Na prelomu 60-ih let so ideje miroljubnega sožitja, neumesavanja v zadeve drugih držav in

nevojaško povezovanje začele dobivati konkretne oblike. Na politično prizorišče so stopili Tito, Nehru, Naser in drugi, ljudje, ki so hoteli obvarovati svet pred novo katastrofo. Beseda KOEKSTENCA je hitro prodrla v negotovem svetu in nekdanje vizije so dobile trdno obliko v resoluciji 25-ih državnikov, ki so se leta 1961 zbrali v Beogradu. Vizija sožitja je postala del svetovne stvarnosti in vedno več je bilo tistih, ki so spoznavali svoj obstoj v družini neuvrščeni. Na šestem srečanju v Havani leta 1979 je ta družina narasla že na 95 držav in dežel in našla številne zagovornike tudi v mnogih predelih sveta.

Vsi poizkusi, da bi razbili gibanje so bili zaman, vse od vzunaj navdihnjene vojne med neuvrščeni državami niso mogle razbiti ideje o sožitju, in tudi ekonomske razlike so bolj združevale, kot pa razdvajale.

Tudi danes je tako. Neuvrščeni se bore, njihov glas v Organizaciji združenih narodov je prisoten, boj za nove ekonomske odnose se nadaljuje.

Jugoslavija je ostala nosilka gibanja, duh Beograda je njen svetel zgled v mednarodnih odnosih in takšen bo tudi ostal, ker je to izraz naše volje, našega boja za svoboden razvoj sveta, ker je to del samoupravljanja in našega dolga državniku sveta — našemu Titu.

KUŠAR

POLLETNO GOSPODARJENJE V DOMŽASKI OBČINI

Izvršni svet je na svoji 43. seji dne 27. avg. 1981 obravnaval gospodarska gibanja v prvem polletju letošnjega leta.

Hkrati so bili predloženi tudi problemi, ki otežkočajo proizvodnjo v organizacijah združenega dela v občini.

Izvršni svet je ocenil, da je med osnovnimi problemi sigurno problematika preskrbe s surovinami in reprovromateriali na prvem mestu in da se to kaže predvsem v stagnaciji obsega industrijske proizvodnje, ki je do konca junija dosegla komaj raven lanskega polletja, ne pa predvidene stopnje rasti.

Izvršni svet je skupščini predlagal že v mesecu juniju, da sprejme ustrezne sklepe, po katerih naj bi v organizacijah združenega dela sprejeli akcijske programe za povečanje fizikalnega obsega proizvodnje in mesečno prilagajali poslovno politiko tako, da bi se položaj do konca leta izboljšal. Izvršni svet je ocenil, da so podatki iz meseca julija odsev prizadevanj v organizacijah združenega dela, saj se je v juniju industrijska proizvodnja povečala za 10 odstotkov v primerjavi z lanskim julijem, tako da se je skupen rezultat v dosegi obsega proizvodnje nekoliko že izboljšal.

Drugo področje, o katerem so na Izvršnem svetu razpravljali je zunanjetrgovinska menjava v kateri so globalni rezultati sicer ugodni, strukturalno pa je izvoz na konvertilno področje potekal na nižji ravni kot v lanskem letu. Izvršni svet je ocenil, da je prizadevanje organizacij združenega dela za povečevanje izvoza v države v razvoju (60 odstotno povečanje) pravilna dolgoročna usmeritev, ki pa ji doslej tudi v razvojnih programih nismo dali dovolj poudarka.

Ob upoštevanju finančnih rezultatov, ko je doseženi dohodek porasel za 35 odstotkov predvsem kot posledica povišanja cen na

domačem trgu, je dana možnost, da organizacije združenega dela v poslovni politiki do konca leta povečujejo ekonomsko manj zanimiv izvoz na konvertibilno področje, kar pa je nujno zaradi zagotavljanja deviznih sredstev za uvoz surovin in reprovromateriala ter kolikortoliko normalno poslovanje in proizvodnjo.

Izvršni svet je nadalje ocenil, da so rezultati na področju kmetijske proizvodnje, prodaje in odkupa blaga od zasebnih kmetovalcev ugodni in da se to odraža tudi v boljših rezultatih te panoge, kot smo jim bili priča v preteklih letih.

Celotno gospodarstvo je razporejalo dohodek v okviru dogovorjenih meril tako da so sredstva za osebne dohodke naraščala počasneje od dohodka, s tem pa so delavci v domžalskem gospodarstvu prispevali pomemben delež k stabilizacijskim prizadevanjem oz. k povečanju akumulativne in reprodutivne sposobnosti domžalskega gospodarstva. Tako se je akumulacija povečala za 51 odstotkov, ustvarjena sredstva za reprodukcijo pa so se povečala za 60 odstotkov, kar pomeni, da se je kljub inflaciji reprodutivna sposob-

(Nadaljevanje na 2. strani)

PREMOGA BO DOVOLJ

DRAGOCENA POMOČ VSEH OBČINSKIH ORGANOV

Vprašanja preskrbe v Domžalah rešuje ABC Pomurka – Trgovsko gostinska delovna organizacija „NAPREDEK“.

Potrebam skuša zadostiti v nad 60 – tih poslovnih enotah, kjer občan prejme vse življenjske potrebščine in lahko zadosti drugim potrebam. Seveda pa zagotoviti vse potrebno za skoraj 40.000 občanov v domžalski občini ni majhna reč, zlasti še ob manjši ponudbi nekaterih artiklov na trgu.

V Napredku je zaposlenih 680 delavcev ter redno okrog 150 učencev v gospodarstvu

O ključnih problemih preskrbe smo opravili krajši razgovor z direktorjem Napredka, dipl. pravnikom Stanetom SKOKOM.

V letošnjem letu – v primerjavi s preteklim letom – moramo ugotoviti, da se je položaj v preskrbi z najpomembnejšimi prehranbenimi artikli bistveno izboljšal. Razen občasnih zelo kratko-

trajnih težav – ni bilo problemov z osnovno preskrbo, kar se lahko vidi tudi iz ugotovitev javnega mnenja.

Se pa letos v večji meri pojavljajo težave s tehničnim blagom, kamor spada bela tehnika, elektromaterial, talne obloge, gradbeni materiali, cement, cevi za vodovodno ogrevanje, kurivo, roki pri pohištvu so dolgi (tudi 90 dni). To so letošnje težave, ker je odvisna izdelava teh potrebščin neposredno ali posredno od uvoza repmateriala in surovin.

Poleg tega so se v letošnjem letu zaostri kreditni pogoji.

Tudi kupna moč ljudi je padla, zaradi tega so nakupi manjši. Indeksi v primerjavi s preteklim letom kažejo na to, da je glede na cene v enakem obdobju lani – povečanje 50 odstotno.

Z ozirom na to se ustvarja tudi manjši promet.

Posledica tega je, da je dejansko prodana količina blaga bistveno manjša kot v preteklem letu.

N.pr. – pri blagu tehnične vrste kar za 20%, pri prehranbenih artiklih približno za 10%.

Lahko ugotovimo, da naša delovna organizacija uživa polno podporo vseh občinskih struktur v vseh zadevah, ki se nanašajo na preskrbo prebivalstva občine.

Tako podporo nudijo Skupščina, Izvršni svet, Komite za planiranje, strokovne službe; skratka uživamo polno podporo.

Oblike pomoči, ki jo prejemajo, so različne. Pri nakupih trgovin v Lukovici in Dobu smo indirektno preko KS, vendar za nakup trgovine dobili nepovratna znatna bančna sredstva. Brez te pomoči

obeh trgovin ne bi mogli kupiti.

Druga oblika pomoči je pokrivanje negativnih razlik v ceni, ki nastanejo pri prodaji svinjskega mesa. Te negativne razlike nastanejo tako, da je prodajna cena določena, medtem ko cene prašičev rastejo. Čim bolj nakupne cene prašičev rastejo, tem bolj raste negativna razlika.

Izvršni svet je sprejel stališče, da se te negativne razlike pokrijejo in do danes je šlo iz občinskega proračuna v ta namen že približno nekaj manj kot 500 starih milijonov. Če te pomoči ne bi bilo, bi bilo v Domžalah občutno pomanjkanje svinjskega mesa ali pa ga sploh ne bi bilo.

Naslednja dejanska pomoč preskrbi je efektivna pomoč iz občinskega proračuna: 260 milijonov starih dinarjev. Ta denar je bil vložen kot nepovratna sredstva (sovlaganje) v rudnik Breza, da se zagotovijo določene količine premoga za našo preskrbo.

Iz rudnika Zagorje iz znanih

razlogov ne dobivamo premoga, prej pa so prihajale le neznatne količine. S tem sovlaganjem in prizadevnostjo Skupščine in Izvršnega sveta bomo že letos dobili iz rudnika Breze 5000 ton kvalitetnega črnega premoga za naše občane.

Ta akcija in pa druga skrb, ki jo vlagajo v vprašanja preskrbe zlasti člani Izvršnega sveta in predsednik skupščine, nam v bistveni meri pomagajo prebroditi težave pri zagotavljanju preskrbe. Želimo, da se takšna politika nadaljuje, ker je to naša skupna skrb. Ob vsem tem ima občina aktiven odnos za ustvarjanje določenih blagovnih rezerv, v zadnjem času pa izredno aktiven odnos kako zagotoviti skladišča za potrebe preskrbe občanov.

Ta odnos je zgleden, saj so vse občinske strukture vzele probleme preskrbe kot svoje probleme, saj le-ti zagotovo ne morejo biti le skrb naše delovne organizacije, pač pa celotne družbenopolitične skupnosti.

M. Brojan

Vsem TOZD in družbeno-političnim organizacijam v občini Domžale in raziskovalnim organizacijam v SR Sloveniji

RAZPIS

raziskovalnega programa občine Domžale

V skladu s sprejetimi določili Samoupravnega sporazuma o temeljih plana Občinske raziskovalne skupnosti za obdobje 1981–1985 objavlja Izvršni odbor ORS Domžale.

razpis za prijavo raziskovalnih potreb v občini Domžale.

1. Raziskovalne potrebe lahko prijavijo TOZD in družbeno-politične organizacije s področja občine Domžale in raziskovalne organizacije, ki pristopijo k Samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi ORS Domžale.
2. Prijavljene raziskovalne potrebe morajo biti usklajene z 2. členom Samoupravnega sporazuma o temeljih plana ORS Domžale 81–85 in z Družbenim planom občine Domžale za obdobje 1981–1985.
3. ORS Domžale bo v letu 1981 sprejela v financiranje aplikativne raziskave in prenos raziskovalnih dosežkov v neposredno proizvodnjo.
4. V prijavi je potrebno navesti delovno hipotezo, metode dela, predviden obseg dela (vsebinsko, finančno in časovno), izvajalca raziskave in uporabnika rezultatov raziskovalnega dela.
5. Prijave sprejema Izvršni odbor ORS Domžale na naslov Ljubljanska 36, 61230 Domžale do 15. 9. 1981.
6. O izboru raziskovalnih nalog bo na predlog Izvršilnega odbora ORS in po kriterijih RSS odločila skupščina v septembru 1981. V letu 1981 namenja ORS Domžale za izvajanje raziskovalnih nalog 2.000.000,00 din.

14. september — praznik krajevnih skupnosti Domžal:

KAKO JE BIL USTANOVLJEN OBČINSKI ODBOR OF ZA DOMŽALE

Mestni odbor Zveze združenj borcev NOV je skupaj z organizacijami SZDL vseh treh krajevnih skupnosti posredoval predlog, da bi bil krajevni praznik za vse tri krajevne skupnosti 14. september, kot spominski dan na ustanovitev občinskega odbora OF leta 1941 v Domžalah.

V utemeljitvi je ta dogodek in revolucionarno delovanje v tistem času opisano takole:

Instruktor CK KPS, član vojno-revolucionarnega komiteja za Gorenjsko in organizator vstaje v kamniškem partijskem okrožju Tomo Brejc-Pavle je po zboru Kamniškega bataljona na Rašici odšel v Ljubljano poročat vodilnim funkcionarjem KPS, OF in glavne-ga poveljstva slovenskih partizan-skih čet o poteku vstaje na Gorenjskem. Ob ugotovitvi, da je bila vstaja v kamniškem okrožju in na nekaterih drugih območjih Gorenjske uspešna in da so parti-zanske enote zelo aktivne, sta dala Edvard Kardelj in Boris Kidrič političnim funkcionarjem na Go-renjskem nalogo, da takoj začnejo ustanavljati odbore OF. Kidrič je Brejca peljal tudi na sestanke odborov OF v Ljubljani. Ko se je seznanil z njihovim delovanjem, je Brejc ugotovil, da so bili na Gorenjskem preozki, ker niso zajeli cele vrste ljudi, ki bi organizirani v OF lahko veliko prispevali k oboroženemu uporu.

Tomo Brejc je konec avgusta 1941, najprej organiziral sestanke privrženecv OF na območju Kra-nja, nato pa je odšel v kamniško

okrožje. V nedeljo, 14. septembra 1941 je organiziral sestanek neka-terih privrženecv NOG iz Domžal in okolice na gradu Krumperk. Na sestanek je prišlo osem privrženecv OF in Tomo Brejc je sestavil iz njih občinski odbor OF za Domžale. Žal so kmalu po ustanovitvi tega odbora čete Kamniškega bataljona doživele hude udarce, nenehno pa se je stopnjevalo nemško nasilje in zato občinski odbor OF za Domžale ni obstal. Toda že pozimi 1941/42 so Tomo Brejc-Pavle, Mira Svetina-Metka in Nace Strlekar-Jože ustanovili nove odbore OF na domžalskem območju. Od tedaj dalje so privrženecv NOB preko odborov OF, posebno seda-njih krajevnih skupnosti v Domžalah ves čas NOB prek odborov OF, posebno množično od leta 1943, podpirali NOG zlasti z izvajanjem nabiranih, propagandnih, sabo-tažnih in obveščevalnih nalog.

Ustanovitev prvega odbora OF za Domžale, ki je bil tudi prvi v kamniškem okrožju, 14. septembra 1941, pa pomeni začetni datum organiziranega delovanja OF na območju Domžal.

„Tudi današnja slavnostna seja“, je poudaril tovariš Avbelj, „pomeni uresničitev sklepa, ki ga je sprejel občinski odbor ZZB NOV, ko je sprejemal program številnih proslav ob 40-letnici vsta-je, to je, da se vsem prvoborcem — nosilcem partizanske Spomenice 1941 ter sorodnikom padlih prvo-borcev podelijo posebne plakete, ki naj simbolizirajo vstajo in oborožen boj proti okupatorju.“

Po obrazložitvi Pravilnika, ki je bil sprejet v ta namen, in katerega je obrazložila sekretarka Občinskega odbora Dragica Kolenc, je bilo podeljenih 40 plaket še živčim nosilcem Spomenice 1941, 60 plaket je bilo podeljenih sorodni-kom in 14 je bilo posredovanih v Muzej NOB občine Domžale, ker padli nimajo bližnjih sorodnikov.

Prisotni so bili seznanjeni tudi s sklepom predsedstva Občinskega odbora, da bodo plakete prejeli tudi aktivisti, ki so aktivno delali že leta 1941, in to na proslavi ob Dnevu republike.

Drugi del svečanosti pa je po-tekal pri obnovljeni grobnici padlim, pred spomenikom in pri lipi, ki je bila vsajena na dan vstaje pred štiridesetimi leti. Slavnostni govor je imela Mira SVETINA, članica Sveta federacije in narodni heroj ter nekdanja instruktorica CK KPS za to območje. V svojem govoru je poudarila velik pomen dogodkov, ki so se odigrali v Ra-domljah na dan vstaje, to je v noči od 27. na 28. julij 1941, ko je bojna skupina okrog 25 ljudi iz Radomelj, Prerjer in Homca pod vodstvom dr. Marjana Dermastie krenila iz Kriškarjevih smrekic na prve akcije. V nadaljevanju je tova-rišica Svetinova dejala:

„Vse te akcije je vodil vojno revolucionarni komite, ki so ga sestavljali dr. Marjan Dermastia, Tone Šturm in Stane Žerovnik. Že maja 1941. ga je osnoval član vojnega komiteja za Gorenjsko in odposlanec CK KPS Slovenije za Kamniško okrožje Tomo Brejc-Pavle. To vodstvo je osnovalo že neštete bojne skupine in še nekaj manjših, jih seznanjalo s cilji NOB in usmerjalo v priprave, predvsem v zbiranje orožja in vojaške opreme. Prvi viden znak obstoja uporniških skupin so bile velike napisne akci-je, v noči od 8. na 9. julij, v vseh večjih krajih tega območja... Vojni komite je predvidel, da nekaj članov bojnih skupin po končanih akcijah ostane doma, da bi organi-zirano delovalo s prvimi partizani, pripravljalo hrano in drugo opremo, zbiralo obvestila in po-dobno. V tem času na tem območ-ju še ni bilo organiziranih odborov

OF tako kot leta 1942 in kasneje, čeprav je bila med prebivalstvom osvobodilna misel in težnja po odporu proti osovraženemu okupa-torju izredno živa. Zato so se okrog skupin prvoborcev zbirali številni somišljeniki, simpatizerji KP, sodelavci iz tovarn, prijatelji, sorodniki, znanci, žene in dekleta. Zaradi pomanjkljivih zvez so namreč vesti o množičnem ustanavljanju odborov OF v Ljub-ljani in okolici le počasi prodirale na nemško okupacijsko ozemlje. Tako ta, dokaj razprostranjena mreža pristašev osvobodilnega boja, simpatizerjev KP, Skojevcev in drugih naprednih mladincev tedaj še ni imela trdno organizira-nih jeder, kot so bili odbori OF drugje. Kljub temu pa so imeli prvoborci tudi po tem, ko so osnovali prve oborožene partizan-ske enote, v tej mreži somišljeni-kov krepko materialno in moralno podporo.“

Ko je govorila o razvoju NOB in o ustvarjanju Titove Jugoslavije ko je nanizala številne dogodke, je na kraju še posebej poudarila:

„Predvsem bi morali govoriti o odločnem, nepremagljivem ho-tenju po svobodnem življenju in ustvarjanju v bratski skupnosti jugoslovanskih narodov in narod-nosti, razen tega tudi o učinkovito-sti dobro organiziranih, povezanih in premišljeno načrtovanih dejav-nostih, o vztrajnosti in požrtvoval-nosti, solidarnosti, ko gre za skupne koristi, za pomoč človeku, ki si ne more pomagati sam, o budnem opazovanju in razkrinka-vanju sovražnikovih namer. Končno o izredno razviti odgovor-nosti za izpolnjevanje dogovorjenih sklepov, načrtov in nalog. Marsikaj od tega bo moralo iz prazničnih prostorov prodrati v naš vsakdan, v osebnost današnjega človeka in njegovo delo... Ni treba posebej poudarjati sklepe, resolucije in programe, ki smo jih sprejeli samo v zadnjem letu; sprejeli samoupravo, na delegatski način, v okviru stabilizacijskih prizadevanj. Kje je sedaj odgovornost za konkretno izvršitev? Mnogo je oklevanja in odlašanja, ker bi se verjetno morali odreči nekaterim pretiranim, prerazkošnim željam in zahtevam, svoje in skupne potrebe pa uskla-diti z razpoložljivimi možnostmi. Konkretno odgovoren za nekaj je vsak, nekateri v večjem, nekateri v manjšem obsegu, v združenem delu, v krajevni skupnosti ali drugod. Zavest takšne odgovorno-sti pa danes ni niti malo podobna tisti iz NOB, kjer je bila za posa-

(Nadaljevanje na 4. strani)

27. julij — praznik Krajevnih skupnosti Radomlje

PRIZNANJA PRVOBORCEM IN SLOVESNOST PRI SPOMENIKU

Slavnostna seja Občinskega odbora ZZB NOV Domžale je bila 27. julija ob spominskem dnevu na vstajo v nekdanjem kamniškem partijskem okrožju, in sicer v Radomljah. Predsednik občinskega odbora tovariš Alfonz Avbelj — Savo je v svojem govoru orisal dogodke izpred štiridesetih let in poudaril pomen tega zgodovin-skega dne za vse narode in narodnosti Jugoslavije. Prisotne je spom-nil na veliko poslanstvo, ki ga imajo borci in aktivisti pri negovanju tradicij NOB in ljudske revolucije, kakor tudi pri izvrševanju skle-pov, ki jih je borčevska organizacija sprejela na svojih sejah.

(Nadaljevanje s 3. strani)

meznika ali skupino velika sramota, če določena naloga ni bila v redu opravljena. Ves naš dolgoletni boj je bil pravzaprav boj za človekovo srečo, za katero je rekel naš tovariš Kardelj, da si jo lahko ustvari le vsak sam."

Slovesnost se je nadaljevala s kulturnim programom pri spomeniku VSTAJE v Kriškarjevih smrekicah od koder so odšle prve bojne skupine v akcije. Več kot

Tovarišica Mira Svetina med govorom

tisoč borcev, aktivistov, športnikov, delovnih ljudi in občanov je bilo na teh pomembnih zgodovinskih srečanjih, ki so jih s kulturnim programom dopolnili: Združeni moški pevski zbori iz Radomelj, Domžal in Lukovice, domžalska in mengeška godba, mladi recitatorji in osnovne organizacije ZSMS Radomlje, preko 25 borčevskih praporov, narodne noče.

Na tovariškem srečanju so se po dolgih letih spet srečali nekdanji borci in aktivisti, ljudje, ki so živeli za nov družbeni sistem, ki so znali pomagati takrat, ko je bilo najtežje. Tovariške besede so se povrnile v čas pred štiridesetimi leti, vendar niso bile prepojene z grenkobo, ampak z odločenostjo nadaljevati boj za nadaljnji razvoj v okviru materialne zmožnosti celotne naše družbe.

Tako bo 27. julij ostal ne samo praznik Krajevne skupnosti Radomlje, ampak vsakoletno mesto, kamor se bodo vračali organizatorji vstaje, borci in aktivisti z namenom, da mladim rodovom povedo resnico o velikem NOB in ljudski revoluciji.

Karel Kušar

ZANIMIVA RAZSTAVA

V okviru praznovanj ob 40-letnici vstaje v nekdanjem kamniškem partijskem okrožju — 27. juliju 1941 — je bila v Radomljah odprta razstava, ki je prikazala razvoj delavskega in revolucionarnega gibanja na tem območju, delo v času vojne in številne proslave, ki so bile organizirane v različnih krajih v občini Domžale v spomin na dogodke iz polpretekle zgodovine. Razstavo je otvoril Boris LENČEK — Igor, nosilec partizanske Spomenice 1941 in neposredni udeleženec vstaje v kamniškem okrožju.

Ko je govoril o sami razstavi in o NOB ter delavskem gibanju na tem območju, je med drugim poudaril:

„Štiridesetletnico vstaje proslavljamo v nekdanjem kamniškem partijskem okrožju s številnimi prireditvami, s katerimi želimo obuditi spomine na zgodovinske dogodke, ki so bili prelomnica v naši zgodovini in začetek štiriletnega revolucionarnega boja ne le proti okupatorju, temveč tudi za nove družbene odnose. Proslavljanje teh dogodkov pa ne more in ne

sme imeti samo manifestativni značaj, ampak nam mora biti nenehna spodbuda za premagovanje vseh vrst težav v izgradnji naše samoupravne socialistične družbe in kot svetel zgled, kako nismo klonili v najtežjih časih naše zgodovine, hkrati pa nam mora biti trajni vir revolucionarnih izročil. V občinskem odboru ZZB NOV in v krajevnih organizacijah so že dalj časa močno prisotna hotenja, da o najslavnejšem obdobju naše

(Nadaljevanje na 5. strani)

Boris Lenček — Igor odvarja razstavo o narodnoosvobodilnem boju na kamniškem območju

PROGRAM PROSLAV V SEPTEMBRU

Nedelja, 13. 9. 1981 ob 10. uri

Spominska svečanost pri spomeniku na Mohorju pri Moravčah. Spomnili se bomo na boj Mengeško—moravske čete, v katerem so partizani zadali velike izgube nemški policiji.

Nedelja, 20. 9. 1981 ob 10. uri

V spomin na 40. letnico požiga prve slovenske vasi Rašice bo spominska svečanost pri Planinskem domu na Rašici, kjer bo zbor 1. Kamniškega bataljona. Slavnostni govornik bo predsednik predsedstva SRS, tovariš Viktor Avbelj—Rudi.

Sobota, 26. 9. 1981 ob 9. uri

Svečana seja Skupščine KS Radomlje

Po svečani seji bo ob 11. uri odkritje spominskega obeležja na Velikem vrhu nad Kolovcem, kjer je bil ranjen narodni heroj Franc Bukovec.

Nedelja, 27. 9. 1981 ob 15. uri

Odkritje spominskega obeležja v vasi Zg. Koseze pri Pečah, kjer je bila partizanska javka. Nato bo srečanje mladine in občanov KS Peče z borci in aktivisti NOB.

Sobota, 24. oktobra 1981 ob 10. uri

V spomin na 40. obletnico boja na Golčaju, 70. obletnico rojstva Toneta Blejca — borca Radomeljske čete bo Občinski odbor ZZB NOV in OSS Domžale odkril spominsko ploščo na rojstni hiši Toneta Blejca.

Nedelja, 25. oktobra 1981 ob 10. uri

Ob 40. letnici borbe na Golčaju bo spominska svečanost v spomin na padle borce radomeljske čete pri spomeniku na Golčaju.

Na predvečer 1. novembra in na Dan mrtvih bodo spominske svečanosti v vseh KS v občini Domžale. Komemoracije bodo organizirale krajevne organizacije ZB NOV skupaj z DPO v KS. Tako se bomo spomnili vseh padlih borcev in talcev, ki so dali svoja življenja med prvimi v NOB.

Vabimo vse borce, aktiviste, mladino in ostale občane, da se udeležijo proslave in s tem počastijo spomin na 40. letnico vstaje.

Občinski odbor ZZB NOV
DOMŽALE

S slavnostne seje Občinskega odbora ZZZB NOV Domžale v Radomljah

(Nadaljevanje s 4. strani)
zgodovine zberemo čim več zgodovinskega gradiva, ki naj bi bil mladini temelj za negovanje in razvijanje izročil predvojnega revolucionarnega gibanja in narodnoosvobodilnega boja. Na tem področju smo že veliko naredili, z razstavo pa želimo predstaviti vse tisto, kar je pomembnega za to dejavnost prav v tem kraju, to je v Radomljah in tudi v občini.

Tako so razstavljeni dokumenti obsegali fotografsko, arhivsko in drugo gradivo, ki je ilustriralo temeljne prelomnice v predvojnem revolucionarnem delavskem gibanju, kot sta bila zlasti stavka na Količevem leta 1935 in ljudskofrontni shod na Taboru nad Ihanom leta 1937, kajti uspehi KPS pri združevanju delavcev, kmetov in izobražencev pred vojno so bili temelj za uspešne priprave na vstajo po nemški okupaciji. S podobnim gradivom je bila osvetljena vstaja 27. julija 1941, posebej akcije radomeljske in mengeške bojne skupine ter prve akcije partizanskih skupin na domžalskem območju in brutalno reagiranje okupatorja na te akcije.

Z nemškimi dokumenti, s poročili v Slovenskem poročevalcu, s posnetki prizorišč akcij in bojov, s fotografijami udeležencev akcij, z zemljevidi z vrisanimi kraji in datumi akcij je bila prikazana dejavnost Radomeljske in Mengeško-moravške čete Kamniškega bataljona. Gradivo je prikazovalo tudi bivanje čete na Molniku, kjer je prejela zastavo kot priznanje za njene uspešne in

hrabne akcije, ki ga je na ta način izrazil CK KPS in Izvršni odbor Osvobodilne fronte. Razstava je bila sklenjena s prikazom boja na Golčaju 28. oktobra 1941, kjer je z izdajstvom, o katerem podrobno pričajo nemški dokumenti, uspelo okupatorju prizadejati Radomeljski četi usodni udarec.

Drugi del razstave pa je prikazal razvijanje revolucionarnih tradicij v domžalski občini ob številnih svečanostih in ob številnih obeležjih.

Za pripravo same razstave je potrebno pohvaliti pripravljalni odbor, posebno pa še dr. Miroslava Stiplovskega, Franca Avblja—Lojka in Toneta Ravnikarja, kakor tudi Kulturno skupnost Domžale in Muzej Kamnik.

Razstavo si je ogledalo veliko ljudi in tudi veliko je doprinesla k proslavam ob krajevnem prazniku Radomelj.

Karel Kušar

VSTAJA

1941 - 1981

SKUPŠČINA OBČINE DOMŽALE
IN
ZZB — NOV — DOMŽALE

Plaketa, katere so prejeli prvoborci v Radomljah

Jure VULKAN, st.

S POTI SPOMINOV:

Nadaljevanje:

občini vas Kolovrat, spodaj desno pod seboj pa čutiva Peče.

TROJANE — MORAVČE

Se palice v roke in že sva z Milanom na odcepu za Doline. Vzpon je precej strm; ob sedmih zjutraj smučarska vlečnica še stoji. Lep rekreacijski teren ima Baloh. Na hiši je plošča v spomin na ustreljeno Frančiško in Franca Baloha. Sva pri prvi kontroli „spominske poti“ do Moravč. Ta ponedeljek drugega marca sva vpisana v knjigi kot 162. žigosava še knjižice in razglednice ter se podava v gaz, saj pot izgleda težavna. Smerokaz obrne proti jugu in markacije nama kažejo pravo pot, saj danes teh res nisva rabila. Debela snežna odeja, po merjenju s palico se je ugreznila kar 80 cm. Sneg je v senci sipke, pa zato na sončnih legah leden. Tega je bilo do Limbarske gore v povprečju 40 do 50 cm. Ker prehaja pot za nekaj časa na ozemlje Zagorske občine, sva v eni uri že v vasi Borje.

Da pa je pot bila še bolj težavna v globokem in mestoma v plitkem snegu gre pripisati štirim turistom, ki so dan prej šli isto pot. Ubirati sva morala njihove stopinje, saj so gazili celec. Hodili so E-6, to je Evropska pot, katera pelje od Severa prav do Baltika, prečka države srednje Evrope, vodi čez Pohorje in se na Trojanah združi z našo „spominsko potjo“ do Zasavja ter se konča na Reki. Tu v Borjah pa se priključijo še Ljubljanska mladinska transverzala, za nekaj časa pa se pridruži še Badjurova pot.

Zelo prometne so te peš poti, morda v lepših razmerah, kajti danes nisva srečala nikogar. Le v kontrolni knjigi sva ugotovila, da je teden prej hodil to smer Ivan Ložar iz Domžal, znan je tudi kot planinec, ki hodi najraje sam. Pravi, da se sam na sebe najbolj zanese. In ko se tokrat pogovarja, da tudi ve, da govori s pametnim človekom. Fant hodi že četrtrič.

V Borjah ogledujemo staro lipo, samo panj je star, ker so jo že davno posekali, iz njega pa je pognalo 16 zajetnih debel, katerih veje so pognale v košato krono, vse skupaj pa izgleda kot eno samo veliko drevo.

Z daljnogledom spotoma vidiva proti jugu v daljavi globoko v Zagorski

Vse to ozemlje od Črnega grabna pa tu čez do Zasavja, tja do Krtine je med NOB predstavljalo važno operativno območje za enote XIV. divizije in tudi drugih brigad. Velikokrat so se bojevale tukaj naše partizanske enote ter preganjale okupatorja, do končnega zavzetja Moravč in širše okolice. „Mala Rusija“ ali „Moravska republika“ je takrat še bolj oživila in v takih razmerah je prišla ljudska oblast do popolne veljave. Na tista leta nazaj nas vežejo lepi spomini.

Zanimiva je ta peš hoja in pot združena še z ostalima dvema vodi polagoma navzdol, pa se čez čas vzpenja precej strmo proti Golčaju. Vsak korak vrže nogo v zmurle stopinje, se vleče v lenobo in tudi mokra postajava polagoma, kajti ubirati sledi je tisto, kar se vsak najbolje boji. Le sem ter tja so v globokem snegu vidne sledi divjadi, preveč ga je, pa še vdira se. Milanu se smilijo zajčki in srnjaki, ki to zimo pridejo težko do hrane. To pa ni bila ovira za merjasca, sva menila, ki se je podal na Evropsko pot, tudi njegove ogromne stopinje slediva čez Golčaj še precej daleč na drugo stran, kjer si je končno pod drevesom poiskal hrano, saj je bil snež pomelšan s listjem na široko preoran do tal, naker se je njegova sled izgubila v grapi.

Golčaj, cerkev z ostanki porušene domačije in s spomenikom na hribčku. Desetim borcem Radomeljske čete, ki so končali v neenaki borbi 28. 10. 1941 leta in še šestim padlim v okolici je namenjen:

**IZ KRVI PRELITE, VAM JUNA-KOM ŠESTNAJSTERIM
SVOBODEN NAROD VENCE
SPLETA!**

Napis vklesan, izpisana imena med njimi Rožičevega Vilija iz Jarš, zagledam fanta, s katerim smo velikokrat tekmovali skupaj, bil je športnik.

Pokloniva šopek cvetočega resja in ugasle svečke tudi tu zagore. Tudi tukaj je žig št. 9, za dokazilo še posnetek ob spomeniku. Še kar precej je hoditi po odmerjenih stopinjah, ko se končno pred nami pojavi Limbarska gora, cesta na njo je splužena in ostali dve transverzali se za nekaj časa ločita.

Pogled nese proti severu čez Črni graben do Sipka, kjer sva bila pred štirinajstimi dnevi, tja do vasi Zlatega polja. Novozapadli snež med tem časom kaže lepo sliko na celotno pogorje. Morda sem si prvič pošteno ogledal vso širjavo lepe obdelovalne zemlje nad Blagovico in Krašnjo.

Dalje prihodnjic

6. AVGUST — PRAZNIK KRAJEVNE SKUPNOSTI TROJANE

Delovni ljudje in občani Krajevne skupnosti Trojane smo se na svojih zborih odločili, da bomo imeli svoj krajevni praznik 6. avgusta, na dan, ko je bila v letu 1943 na Šipku ustanovljena Šlandrova brigada. To svojo odločitev smo zapisali tudi v Statut krajevne skupnosti.

V letošnjem letu smo prvič praznovali ta praznik. Povezali smo ga s praznovanjem 40-letnice vstaje slovenskega naroda, 40-letnice Osvobodilne fronte in 38-letnice ustanovitve Šlandrove brigade. Praznovanje je bilo še posebno slovesno, saj smo ga povezali tudi s slovesnostjo 70-letnice Gasilskega društva Trojane.

V program praznovanja smo vključili številne aktivnosti, ki so potekale že v mesecu juliju kot v avgustu.

26. julija smo pri Garni hotelu izvedli vajo civilne zaščite, v kateri so sodelovali štab in enote civilne zaščite krajevne skupnosti in Restavracije z garni hotelom. Istega dne pa sta Lovska družina Trojane — Sentožbolt in Športno društvo „Polet“ Trojane organizirala strelski tekmovanji. Lovci so streljali na glinaste golobe in z MK puško na tarčo srnjaka, kjer je zmagal Smrkolj Franc iz Zidov, SD „Polet“ pa je organiziral tekmovanje z zračno in MK puško za vse zainteresirane krajanje. Pri ženskah je na tekmovanju zmagala Lovska Goršek s Trojan, pri moških pa Novak Dani z Hribov.

31. julija je bila slavnostna seja skupščine krajevne skupnosti. Seji so prisostvovali delegati skupščine, številni predstavniki Gasilskega društva in predstavniki družbenopolitičnega življenja naše krajevne skupnosti. Slavnostni govor je imela delegatka skupščine in predsednica krajevne konference SZDL Olga Macerl. Govorila je o pomenu ustanovitve in delovanja Šlandrove brigade in Gasilskega društva Trojane, o programskih usmeritvah razvoja krajevne skupnosti v srednjeročnem obdobju 1981–1985 ter o uspehih, ki smo jih že dosegli v krajevni skupnosti.

Na seji je predsednik GD Trojane Valentin Cukjati podelil tudi več priznanj gasilskega društva zaslužnim članom društva.

Po končani slavnostni seji smo odprli nov poslovni prostor krajevne skupnosti.

1. avgusta zvečer smo organizirali kres s tovariškim srečanjem, ob katerem je velikemu številu prisotnih krajanov spregovoril sekretar osnovne organizacije ZK Janez Kušar. O spominih na NOB pa je govorila narodni heroj Albinca Mali—Hočever.

Osrednja slovesnost ob krajevnem prazniku in praznovanju 70-letnice Gasilskega društva Trojane je bila 2. avgusta. Slovesnost se je pričela z mimohodom gasilske enote domačega društva, enot civilne zaščite, oborožene enote teritorialne obrambe, enote narodne zaščite, članov Lovske družine Trojane — Sentožbolt, praporov ter Gasilske enote iz številnih sosednjih društev.

Za praznično razpoloženje pa je poskrbela godba na pihala iz Mengša. Slavnostni govornik je bil predsednik skupščine krajevne skupnosti Lado Goričan. Govoril je o zgodovinskih dogodkih izpred 38 let, ko je bila 6. avgusta 1943 na Šipku ustanovljena

Šlandrova brigada. Dejal je, da smo z ustanovitvijo Šlandrove brigade dobili močno vojaško enoto, ki je bila sposobna izvesti tudi večje akcije. Kot gibljiva vojaška enota pa ni imela stalnega operativnega območja in je v kamniškem okrožju delovala le občasno. Tako se je morala že kmalu po ustanovitvi po hudih bojih na Moravskem prebiti na Dolenjsko na akcije ob kapitulaciji Italije.

Govoril je tudi o 70-letnici ustanovitve Gasilskega društva. Požari so bili povod, da so že leta 1910 spoznali pomen gasilskega društva in da uspešne pomoči od drugod ne morejo pričakovati. Že v tem letu so na občinski seji sprejeli sklep, da ustanovijo gasilsko društvo. Ustanovni občni zbor naj bi bil po nekaterih podatkih 1. oktobra 1911, ko je bilo včlanjenih 13 krajanov. Še istega leta so se pričeli opremljati, leto kasneje pa so zgradili leseni gasilski dom. Redne vaje in številni požari na našem območju so vse bolj utrjevali pripravljenost in usposobljenost članov društva za potrebne intervencije. Aktivno delo in uspehi so privedli GD Trojane do stanja, ko lahko rečemo, da smo pripravljeni za kakršnokoli reševanje ljudi in premoženja v najbolj kritičnih in usodnih trenutkih nesreče. Gasilski dom, ki smo ga zgradili s prostovoljnimi delom in lastnimi sredstvi v letu 1969, gasilski avtomobil, motorka Rosenbauer in številna druga oprema so rezultat našega dela. Ponosni smo, da lahko ob tej visoki obletnici delovanja govorimo o takih uspehih.

Danes društvo šteje 61 članov in 11 pionirjev in je najaktivnejše med društvi v KS, saj se vseskozi vključuje v vsa področja družbenega življenja in dela. Ni čudno torej, da je gasilsko društvo ob letošnjem občinskem prazniku prejelo tudi priznanje skupščine občine Domžale.

V nadaljevanju je Lado Goričan govoril o uspehih in razvoju krajevne skupnosti. Dejal je, da sodi KS Trojane med manj razvite KS v občini Domžale. V njej prebiva 518 krajanov v 14 naseljih. Pohvalimo se lahko, da je naše družbenopolitično in delegatsko delo razgibano. S tem dokazujemo, da je tudi v majhni krajevni skupnosti mogoče zagotoviti vse oblike samoupravnega odločanja. Tudi povezanost z edino delovno organizacijo na našem območju, to je Restavracija z garni hotelom lahko ocenimo kot dobro. Seveda pa z rezultati našega dela še ne moremo biti

zadovoljni predvsem zaradi še vedno premajhne angažiranosti krajanov. Na mobilizaciji delovnih ljudi in občanov bomo morali storiti še več.

Ugotovimo lahko, da se je vendarle premaknilo na bolje. Večerni problem širokega rezervata za avtocesto je sprožil val slabe volje in ogorčenja, saj ljudje niso mogli graditi stanovanjskih hiš in se stagnacija krajev še danes močno odraža. Posledica prepočasnega urejanja nastalih problemov je bila pred leti cela vrsta črnih gradenj. Tako reševanje stanovanjskih problemov se zdalec ni načrtno in smotno, saj je zaradi tovrstnih problemov močno padla politična pripravljenost krajanov za sodelovanje na skupnih akcijah. Danes je problem le delno rešen.

V nadaljevanju je govoril tudi o nalogah za srednjeročno obdobje 1981–1985. Važen prispevek kraju in prispevek k boljši preskrbi krajanov bo v septembru preurejena samopostrežna trgovina, urejen pa je že tudi prostor za končno avtomatsko telefonsko centralo s 160 priključki, katera bo postavljena še v letošnjem letu.

Prizadevamo si tudi, da bi vodovodno omrežje reševali bolj enotno, zato so dokončanje in rekonstrukcije vodovodov za naselja Sentožbolt in Učak, Bršlenovica in Log v letošnjem letu še precej velike obveznosti. V fazi rekonstrukcije je obzidje na pokopališču v Sentožbolu ter cesta za Hribe. Restavracija z garni hotelom že preureja prostore bivšega kegljišča v restavracijski

prostor, ki se bo uporabljal tudi kot kulturna dvorana za organizacijo prireditev za potrebe krajanov in gostov. V prihodnjih letih bomo uredili krajevni muzej in postavitev eksponatov v in izven hotela ter uredili knjižnico. Tudi zbiranje zgodovinskega gradiva od antičnega obdobja dalje pomeni zahtevno in odgovorno delo.

Po slavnostnem govoru je predsednica krajevne konference SZDL Trojane Olga Macerl podelila 7 krajanom bronasta Priznanja OF. Priznanja so prejeli: Anica Celestina iz Zavrha, Jože Jevnikar s Trojan, Franc Levč iz Loga, Ana Novak iz Zidov, Ivan Novak iz Hribov, Marjan Pustotnik iz Javorij in Franc Reberšek iz Hribov.

V nadaljevanju je predsednik Občinske gasilske zveze Aleksander Rihtar podelil še več priznanj posameznim članom gasilskega društva in samemu društvu.

Ob zaključku slovesnosti pa sta bila podeljena še dve priznanji Lovske zveze Slovenije članoma Lovske družine Trojane — Sentožbolt.

Aktivnosti ob krajevnem prazniku in 70-letnici Gasilskega društva Trojane so se nadaljevale še 9. avgusta, ko je krajevna skupnost za vse zainteresirane krajanje organizirala enodnevni izlet na morje v Umag, 23. avgusta pa je Gasilsko društvo organiziralo meddruštveno verižno gasilsko vajo, na kateri so sodelovala številna gasilska društva iz občin Domžale, Zagorje ob Savi, Zalec in Kamnik.

L. G.

PRAZNIK KS DOB

40 LET VSTAJE IN PARTIZANSKE ZMAGE NA HRASTOVCU

V začetku avgusta je Krajevna skupnost Dob praznovala svoj krajevni praznik v spomin na eno prvih partizanskih zmag na Hrastovcu nad Lazami. Z obuditvijo spominov na začetke narodno—osvobodilnega boja in socialistično revolucijo ter osrednjo proslavo na mestu bitke na Hrastovcu 8. avgusta 1981 se je krajevna skupnost vključila tudi v praznovanje 40-letnice vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti.

Slovesnosti so v krajevni skupnosti potekale tudi že, v dneh pred krajevnim praznikom. Tako je TVD Partizan Dob počastil 60-letnico svojega delovanja s tekom po ulicah Doba in nogometnim srečanjem s prvoligašem Olimpijo. Gasilci so pripravili širšo sektorsko vajo, na predvečer praznika pa se je na slavnostni seji sestala skupščina krajevne skupnosti, na kateri je o razvoju in uspehih njenega delovanja spregovoril predsednik sveta Aleksander Rihtar. Na seji so podelili najzaslužnejšim krajevnim aktivistom priznanja.

Že v jutranjih urah praznične sobote 8. avgusta so krajanje Doba in okoliških vasi, pripadniki narodne zaščite, civilne zaščite, gasilci, športniki in pionirji krenili v pohodu izpred trgovine na Hrastovec. Med pohodom je bila tudi manjša slovesnost ob otvoritvi novega mostu preko Rače in regulacije Rače, ki za občane tega območja pomeni izjemno pridobi-

tev, saj je s tem odpravljena dolgoletna nevarnost poplav.

Kolona je z zastavami, prapori in harmoniko hitela naprej po nekdanjih partizanskih poteh preko gozdov nad Lazami na hrib Hrastovec. Tam se je zbralo preko dvesto ljudi med njimi, tudi veliko število borcev in aktivistov, ki so

(Nadaljevanje na 7. strani)

(Nadaljevanje s 6. strani)

skupaj z mladimi obujali spomine na težke, a slavne dni revolucije. S posebnim zadovoljstvom so Dobljani pozdravili v svoji sredi narodnega heroja Franca Avblja—Lojka in predsednika občinskega odbora ZZB NOV Alfonza Avblja—Savota.

Dogodke pred 40. leti pred bitko na Hrastovcu in samo bitko je po pričevanjih Borisa Lenčka, udeleženca te bitke in nosilca partizanske spomenice, opisal Maks Jeran, predsednik skupščine krajevnih skupnosti Dob.

V noči med 27. in 28. julijem 1941 je na poziv Komunistične partije in OF slovenskega naroda bojna skupina 25. ljudi iz Radomlja, Preserja in Homca začela z vstajo.

Vojnorevolucionarni komite je pred tem imenoval za komandanta bataljona tovariša dr. Marjana Dermastio in za polit. komisarja tovariša Šturma Toneta. Bataljon je imel svoje borbene območje na kamniško—domžalskem—mengeškem sektorju, vključno z Rašico in Dobenom.

Takoimenovana radomeljska grupa je imela nalogo uničiti most čez Kamniško Bistrico v Radomljah in prekiniti telefonsko napeljavno med Radomljami, Mengšem in Kamnikom. Po uspešno izvedeni analogi se je grupa zbrala v Križkarijevih smrekah, naložila municijo na voziček in v pohodni koloni odšla mimo Črneta, skozi Dob, na Brezovico in na hrib Hrastovec in tam postavila svoje prvo taborišče. Tu je grupa postavila normalno zavarovanje, vzpostavila zvezo s komando bataljona ter s pomočjo krajevnih aktivistov in simpatizerjev OF zagotovila preskrbo in obveščanje. Omeniti moramo zlasti Poldeta Miša, predvojne komuniste, ki je že v pripravah na vstajo sodeloval s Francem Bukovcem.

Iz tega taborišča je, medtem iz grupe formirana četa, s komandirjem Štefanom Štanglom izvedla več pomembnih akcij. Med drugim: napad na nemškega komisarja Thaelerja v Homcu in zaseda nemški koloni na Želodniku. V tej zasedi je padlo več Nemcev, težko ranjen pa je bil komandir Štangl.

Kmalu za tem dogodkom so Nemci pripravili napad na četo, ki je še vedno taborila nad Lazami. Bilo je jutro 11. avgusta 1941 z meglo v dolini. Okoli 8. ure zjutraj so partizani zaslišali kolono tovarnjakov iz smeri Dob čez Smoletov klanec. O pripravljanju napada so bili obveščeni po zvezi preko Poldeta Miša že ponoči.

Partizani so se kljub pričakovani premoči Nemcev odločili, da bodo boj sprejeli. Tik preden je okrog 300 Nemcev obkrožilo Hrastovec, se je četa umaknila v smeri Krumperka. Ko pa je bil nemški obroč že skoraj sklenjen, je prešla četa v napad iz čisto nasprotne smeri in udarila Nemcem v hrbet. Presečeno je bilo popolno. Četa je tako napadla obe nemški krili.

Puške v rokah dobrih strelcev so bile hujše od nemških mitraljezov in brzostrelk. Že v prvih minutah je padlo več Nemcev, še več pa je bilo ranjenih in mrtvih od lastnega ognja, že ko se je četa zopet umaknila proti Taboru. Nemci niti poizkušali niso zasledovati čete, ki ni utrpela nobenih izgub.

To je bila prva čista in velika zmaga majhne partizanske čete nad veliko močnejšim sovražnikom, izbojevana z neverjetnim pogumom in močjo v teh težkih začetkih partizanskega boja.

Ob tem dogodku, s katerim Krajevna skupnost Dob obeležuje svoj praznik, pa bi še lahko našli pomembne akcije partizanov, aktivistov OF, revolucionarjev, omeniti bi morali grozote vojne in žrtve, kar vse kaže na širino narodnoosvobodilnega gibanja na območju Krajevnih skupnosti Dob.

Zlasti južni hribovitejši predel od Brezovice, Laz pa do Viševka je bila prava partizanska baza z zanesljivimi postojankami partizanskih enot, partizansko klavnico, popravilnico orožja, prvo tiskarno, skladišče orožja in sanitetnega materiala itd. Pri zavednih ljudeh v teh krajih so partizani vedno našli varno zatočišče, hrano in informacije.

Na tem območju je bil ustanovljen občinski odbor OF, organiziran tečaj za sekretarje OF, delovala je organizacija ZSM, kasneje SKOJ, tu je bil dalj časa center okrajne gospodarske komisije in drugo.

Niti streljanja talcev, izseljevanja, zapiranja, mučenja, požigi in druge oblike akupatorjevega terorja niso strli naših ljudi in njihovih odločnih in nepremagljivih hotenj po svobodnem življenju.

Udeleženci proslave so po kulturnem programu, v katerem so sodelovali pevci KUD Jožef Virk iz Doba in recitatorji Osnovne šole Martin Koželj Dob počastili spomin na tovariša Tita in vse padle za svobodo.

S prijetnim tovariškim srečanjem na Spodnji Brezovici, so ob petju partizanskih pesmi in spominih na dogodke iz NOB, krajani

Doba končali z letošnjimi dobro pripravljenimi praznovanji svojega praznika.

Udeleženci prireditve bodo ta dan gotovo ohranili v prijetnem

spominu, v Krajevni skupnosti Dob pa bo vedno ostal živ spomin na partizansko zmago na Hrastovcu.

JERAN

BO SAMOUPRAVNA INTERESNA SKUPNOST ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST NAPOSLED ZAŽIVELA?

Ponovna skupščina SIS za raziskovalno dejavnost občine Domžale 17. 6. — ponovno ni bila sklepna. Od 38 delegatov se je skupščine udeležilo 17 delegatov. Kljub animiranju delegatov preko družbeno—političnih dejavnikov in kljub resnično organiziranemu in kvalitetnemu obveščanju se niso odzvale predvsem tiste delegacije, ki imajo skupne delegate za več področij.

Skupščina je kljub temu obravnavala teme in glasovala o sklepih s tem, da bo za večinsko potrditev sklepov delegacije, ki niso bile prisotne, zaprosila pismeno.

Zivahnejše delovanje občinske raziskovalne skupnosti je pogojeno z novo razporeditvijo sredstev, ki se zbirajo v ta namen. Dosedaj so se ta sredstva zbirala centralizirano na republiškem nivoju, sedaj pa občinska raziskovalna skupnost razpolaga z 90 % teh sredstev, kar bo predvidoma v letu 1981 predstavljalo 2.581.200,00 din. Prisotni delegati so sprejeli finančni plan raziskovalne skupnosti, ki je 85 % teh na občinskem merilu razpoložljivih sredstev namenja za izvedbo občinskega raziskovalnega programa. Za konkretizacijo tega programa je bil sprejet sklep o razpisu raziskovalnih nalog na področju občine Domžale. Razpis bo objavljen v „Občinskem poročevalcu“ in v „Delu“, v njem pa bodo konkretizirani pogoji razpisa. Delegati so se strinjali, da imajo prednost dolgoročnejši raziskovalni projekti, ki so skupnega pomena za občino, oziroma ki jih podpira več delovnih organizacij. Poleg tega razpisa so delegati sprejeli

sklep o razpisu nagrad inovatorjem (skupen znesek 100.000,00 din) in se strinjali s predlogom, da je komisija za inovacije raziskovalne skupnosti istovetna z občinsko komisijo za inovacije.

V skladu s stabilizacijskimi prizadevanji raziskovalna skupnost občine Domžale ne bo profesionalizirala tajniških del, del teh del pa bo prenesla na skupne službe samoupravnih interesnih skupnosti občine.

Ne nazadnje so se delegati strinjali z dopolnjenim samoupravnim sporazumom o raziskovalni dejavnosti v občini Domžale. Sporazum je usklajen z zakonom o raziskovalni dejavnosti.

Novost je tudi prehod iz sedanjega delovanja izvršilnega odbora in skupščine na delovanje predsedstva, delovnih komisij in skupščine. To naj bi prineslo učinkovitejše delovanje.

V naši družbi, prav posebno pa še v zadnjem času, je raziskovalna dejavnost eden od stebrov razvoja. Tega bi se moralo zavedati tudi združeno delo — tudi v obliki sodelovanja in skupnega nastopanja v občinski raziskovalni skupnosti.

Cirila Črne, dipl. ing.

OGLAS

21—letna mamica s hčerko išče kakršnokoli sobo v Radomljah, blizu vrtca. Ponudbe pod šifro „NUJNO“ ali na telefon 23—259, interna 89 (Andreja), vsak delavnik od 7. — 14. ure.

OGLAS

Enosobno stanovanje ali garsonjero iščem v okolici Domžal. Nudim predplačilo 3 milijone SD. Ponudbe oddajte v uredništvu glasila.

PROGRAM PRIREDITEV

14. september — praznik krajevnih skupnosti Domžal

**PRIREDITVE OB PRAZNIKU KRAJEVNIH SKUPNOSTI
SLAVKAŠLANDRA,
SIMONA JENKA IN VENCILJA PERKA DOMŽALE**

sreda 9. 9.

KOŠARKA:
ob 19. uri
Domžale—Ilirija
kadeti, Rep. liga

Igrišče v športnem parku

ob 15. uri
ogled centralnih čistilnih
naprav v študi pri Domžalah.
Zbirališče v študi pri
čistilni napravi

četrtek 10. 9.

ŠAH:
ob 17. uri

Restavracija
„POŠTA“ Domžale

četverboj na 8 deskah Domžale,
Mengeš, Radomlje, Črni graben
STRELJANJE:
od 16. do 21. ure

Strelišče v OŠ
Vencija Perka

z zračno puško odprto
prvenstvo KS Domžale

petek 11. 9.

KOŠARKA:
ob 15,30 uri

Igrišče v naselju
Ljube Šercerja

Otvoritev igrišča v naselju
Ljube Šercerja
ob 16. uri

Domžale — Virtus

ob 17,15 uri

Domžale 79 — Kamnik

STRELJANJE:

ob 16. do 21. ure z zračno puško

Strelišče v OŠ
Vencija Perka

najboljših 4 ekip KS

sobota 12. 9.

TENIŠKI TURNIR:

ob 9. uri do 18. ure

KEGLJANJE:

od 9. do 17. ure

odprto prvenstvo občine

50 lučajev mešano

BALINANJE:

ob 16. uri

turnir moštev

Invalid, Mlinostroj

Papirnica Količevo

HELIOS, Količevo

KOŠARKA:

ob 9. uri

Košarkarski turnir mladinskih

aktivov OOZSM občine Domžale

ob 16. uri

Domžale—Slovan kadeti, rep. liga

ob 17,30 uri

Domžale—Kamnik Ilirija, mladinci

NOGOMET:

ob 15. uri

Domžale—Induplati II. selekcija

Igrišče OŠ Vencija Perka

Športni park

Kegljišče „REPOVŽ“

Športni park

Športni park

ob 16,30 uri

Domžale—Induplati člani—selekcija

ob 18. uri

Gasilska vaja **GASILSKIH DRUŠTEV**

Domžale, Stob, Študa

nedelja 13. 9.

REKREACIJSKI POHOD

na Krumperk (Partizan Domžale)

Zbirališče pri spomeniku

talcev pod Šumberkom

ob 9. uri

TENIŠKI TURNIR

ob 9. uri polfinale

ob 16. uri finale

SUHI SLALOM

ob 10. uri

NOGOMET:

ob 9. uri

Domžale—Alpes I V. selekcija

Športni park

ob 11. uri

Domžale—Piran V. selekcija

Športni park

KOŠARKA:

Košarkarski turnir mladinskih

aktivov OOZSM občine Domžale

ob 9. uri polfinale

ob 15. uri finale

ob 10. uri

Promenadni koncert godbe na pihala

Domžale

Pred halo Komunalnega centra

ponedeljek 14. 9.

ob 18. uri

Slavnostna seja skupščin KS Slavka Šlandra,

Simona Jenka in Vencija Perka Domžale

Avla šole

Vencija Perka

sreda 16. 9.

ogled vodovodnih črpališč in vodnih

rezervarjev ob 15. uri

Zbirališče ob 15. uri na Vodovodni

cesti pri črpališču

petek 18. 9.

KOŠARKARSKI TURNIR

OBMOČNE ZVEZE

od 15. do 21. ure

Domžale—Kamnik ekip:

Igrišče in dvorana

OŠ Vencija Perka

Domžale I, Komenda, Radomlje,

Mengeš, Kamnik, Helios

Koncert Ljubljanskega okteta v

Muzeju Jelovškovih fresk v Grobljah

ob 20. uri

Muzej Jelovškovih

fresk v Grobljah

sobota 19. 9.

Košarkarski turnir veteranov ob 16. uri

Domžale, Trbovlje, Zagorje, Slovan

Igrišče in dvorana

OŠ Vencija Perka

**V POVEZAVI KS IN KOŠARKARKEGA KLUBA DOMŽALE
PRIREJAMO**

DRUŽABNI VEČER ob 19. uri

sodeluje ansambel **PRIJATELJI**, Tone FORNEZZI — TOF,

Andrej ŠIFRER.

Hala Komunalnega centra

PODVIG DOMŽALSKIH ALPINISTOV

Ko smo se poslavljali od sorodnikov, prijateljev in znancev, smo se začeli resnično zavedati, kako težko nalogo smo si izbrali. Domžalska alpinistična odprava na Grenlandijo ni bila več samo stvar članov odprave ali samo alpinistov domžalskega in mengeškega odseka. Postali smo predstavniki cele občine.

Koliko ljudi nam je pomagalo, da smo odpravo sploh lahko pripravili. Res smo imeli člani odprave največ dela, tekanja od vrat do vrat, dogovarjanj, priprav, skrbi, toda Občina Domžale in TKS Domžale sta sprejeli pokroviteljstvo nad odpravo, precej delovnih organizacij naše občine nas je podprlo finančno ali pa s svojimi izdelki, nešteto prijateljev in znancev nam je pomagalo zbirati sredstva, hrano in opremo. Pomagali so nam pri organizaciji planinskega plesa, pri izdelavi in prodaji našitkov, nalepk in kartic odprave... Bilo je nešteto opravil, pri katerih so nam priskočili na pomoč. Ob toplih poslovnih besedah predsednika občinske skupščine Jerneja Leniča smo začutili, da bodo na daljnem severnem otoku ob naši strani tudi vsi delovni ljudje in občani naše občine. „Ne bomo jih razočarali!“ smo si obljubili, ko je naš kombi v lepem majskem jutru odpeljal izpred občine.

Odprava je stekla! Začelo se je. Kombi je dobro požiral kilometre. Na Ljubljano še zadnji pozdrav domačim hribom, Sloveniji, Jugoslaviji. Avstrijo smo kar preleteli, tudi v Nemčiji se nismo dosti obotavljali. Čakale in vabile so nas daljne gore na severu. V 24 urah smo bili že v glavnem mestu Danske, Københavnu. Hitro smo našli prijatelje, Hrvata Dolfija Rotovnika in Vladimira Hebarja, ki že dolgo živita v Danskem in sta nam pomagala urediti vse potrebno za polet na Grenlandijo. Še zlasti Vladimir se je izkazal kot zabaven vodnik.

Za polet iz Københavna na največji otok sveta smo porabili štiri ure. Ker smo leteli proti zahodu, smo štirikrat preleteli časovne pasove, tako, da smo ob pristanku morali premakniti kazalce na urah za štiri ure nazaj. Po lokalnem času smo torej pristali približno v istem času, kot smo poleteli.

Na letališču v Sondreju smo morali počakati en dan na manjše letalo, ki nas je pripeljalo na vzhodno obalo, kjer so glavna, za alpiniste najbolj zanimiva območja Grenlandije. V času, ko smo čakali, smo bili gostje v hotelu letalske družbe SAS. Ta čas pa smo srečali že tudi prve Eskime, videli severne jelene in se seznanili s še eno polarno zanimivostjo. Na Grenlandiji je sedaj poletje in

v tem času sonce ne zaide. Svetlo je 24 ur na dan. Noč smo si lahko pričarali le tako, da smo si med spanjem čez oči potegnili kape.

Ko smo drugi dan leteli na vzhodno obalo Grenlandije, smo iz letala lahko gledali neizmerne bele puščave „notranjega ledu“. Tako namreč Grenlandci imenujejo večni led, ki pokriva kar 80 odstotkov otoka. Sneg se poleti stopi le ob obalah in še to v glavnem na zahodni obali, ki jo oblivajo toplejši morski tokovi. Led je ponekod visok tudi 3000 m. Ko smo se bližali obali, se je led začel tanjšati, pokrajina pa je bila vse bolj razgibana, nazočana. Vse več je bilo gora. Gorske verige so si sledile druga drugi, pod nami se je pravzaprav širilo morje vrhov, vršacev, igel in snežnih kupol. Raj za alpiniste! Vseh vrhov prav gotovo ne bodo osvojili do konca stoletja. Ne vem, če je še kje na svetu toliko gora!

Na letališču v Kulusuku smo takoj dobili helikopter, ki nas je bil pripravljen peljati v gore. Ko smo na zemljevidu pokazali, kam bi radi šli, sta pilota zmajala z glavami, saj tako daleč še niso peljali nobene alpinistične skupine. Steklenicaslivke, ki jo poznajo tudi na Grenlandiji, pa ju je le omehčala. Nas je omehčala cena helikopterja. Zvedeli

Člani odprave z leve proti desni:

Stojijo: Janko KOS, Matjaž VESELKO, Franc VRANKAR, Bo-

rut VESELKO

Čepijo: Miro ŠTEBE, Stane KLEMENC – vodja odprave in Marko GRAD.

smo namreč, da so pri grenlandski letalski družbi en dan preden smo prišli na otok, povišali ceno helikopterskim prevozom.

Ko smo vnaprej plačevali polet, smo morali globoko seči tudi v „zlate rezerve“ odpravskega denarja. Držali smo pesti, da bo šlo potem vse brez podražitev in zapletov, saj drugače še domov ne bi mogli.

Iz Kulusaka smo leteli približno 160 km v notranjost otoka. Ves čas so nas spremljale strme gore, drzne scene, razriti ledeniki, čudovita ledeniška jezera. Kot nori smo pritiskali na sprožilce fotoaparátov. Po eni uri poleta smo nestrno začeli ogledovati gorske verige pred nami. H kateri nas bo zapeljal helikopter? V daljavi smo zagledali skupino gora, ki je po višini in drznosti izstopala od sosednjih verig. Ali bomo prišli do tja? „Če nas odloži preje, bom šel peš obiskat tisto skupino“, sem si mislil. Podobne misli so verjetno spreletavale tudi tovariše. Na naše veliko veselje, sta pilota za pristanek izbrala prav zaželjeno skupino gora. „Zaradi močednosti in višine vrhov v tej skupini vas bova, ko prideva po vas čez tri tedne, lažje našla“, je dejal pilot ob pristanku.

Cez tri tedne! Ali bodo dolgi? Kaj če se komu med tem kaj zgodi? Tu smo čisto odrezani od sveta. Odvisni bomo le sami od sebe, od tovarišev. Do civilizacije je 160 km razbrzdanih in težko prehodnih ledenikov, nešteto gora, gorskih prelazov. Dolgo bi morali hoditi!

Iz helikopterja smo zložili opremo. „Na svidenje! Srečno!“ in že je helikopter odbrenčal! Kmalu je drobna pika izginila za gorami. Ostali smo sami. Pred nekaj leti so po ledeniku pred nami hodili Japonci, pred njimi pa je mogoče kdaj tu poganjal svojo pasjo vprego osamljeni Eskim. Tišine gora nad nami še ni zmotil nihče. Prišli smo, da spoznamo skrivnost teh gora, da splezamo nanje, da jih čim več osvojimo in, da jim damo naša, slovenska imena.

Postavili smo bazno taborišče. Štiri šotore, platnene domove, ki nas bodo branili pred mrazom, viharjem, snegom.

Zaupali smo Induplatijevim šotorom, saj jih je bila večina že na odpravah v visokogorju. Izkazali so se že v Himalaji, Hindukušu, Andih. Na Grenlandiji so razmere sicer drugačne, toda zaupali smo v ta pisana zavetišča. Obdali smo jih s zneženimi ogradami, razobesili jugoslovansko, slovensko in zastavo PZS ter krstili bazo z imenom Metka, po tovarni iz Celja, ki je finančno precej podprla odpravo, dala pa nam je tudi puhasto opremo: spalne vreče, vestone in puhaste hlače. Te Metkine izdelke smo morali testirati in lahko rečem, da so se odlično izkazali.

Ker je bilo svetlo kot opoldne, kar nismo mislili na spanje. Šele mrz nas je opozoril na pozne nočne ure. Zatekli smo se v šotore in težko čakali jutro, ko bomo šli prvi na turo.

Treba je reči, da smo bili sprva še precej nezaupljivi. Nismo vedeli, kako naj pravzaprav naskočimo vrhove okoli sebe. Koliko si lahko privoščimo? Sprva smo šli le na lažje vrhove, nekako bolj na ogled in da se privadimo na razmere. Ko pa smo osvajali vrhove drugega za drugim, se nas je lotila plezalna mrzlica. Enkrat je občutek, ko prideš na vrh gore, na kateri pred teboj še ni stal nihče. Prvi si, ki se mu odpre razgled z vrha. Prvi postaviš kamnito piramido – možica, ki je znak kasnejšim plezalcem, da je pred njimi nekdo že stal na vrhu. Lepo je ko stisneš roko prijatelju, s katerim si premagal strmino in ko zaplapola v vetru jugoslovanska zastavica. Jugoslovani smo bili prvi na vrhu. Prvi smo bili plezalci iz daljne domžalske občine! Vrh bo dobil naše ime.

Z vrha pa vidš nove vrhove, še višje, še bolj drzne. Tudi tam bi lahko potekala smer, tudi tam bi se dalo plezat. Ko smo se vračali v bazo, smo v mislih že imeli načrte za nove vzpone. Postajali so vsebolj drzni, vse težji in zahtevnejši. Pred težkimi vzponi nas je dajala kar trema, skrb in bojazen. Sedaj pa smo ponosni, da smo opravili takšne ture. Dostojno smo zastopali našo občino! Osvojili smo 25 vrhov, splezali 29 smeri in opravili 80 vzponov. Lepe številke!

(Nadaljevanje na 10. strani)

Bazno taborišče „METKA“

(Nadaljevanje z 9. strani)

Nihče ni pričakoval, da bomo toliko plezali in da bomo premagali tako težke smeri. Toda ko smo bili tam, v tistih daljnih lepih gorah, v tistem nekoristem svetu, smo dobili izreden polet, vedno nove moči in voljo.

Na zemljevid Grenlandije smo vrisali delček domovine. Gorsko skupino v kateri smo plezali smo imenovali Titova skupina. Lepšega ali primernejšega imena nismo našli. Mislimo, da skupina gora, vrhovi, ki smo jih osvojili in smeri, ki smo jih preplezali ne omalovažujejo imena velikega jugoslovanskega voditelja. Skupina je zares mogočna, po vseh meritvah, ki smo jih opravili, pa spada tudi med najvišje gorske skupine na Grenlandiji.

Kot so pokazali naši višinoмери in instrumenti v helikopterju je najvišja gora v skupini, imenovali smo jo Jugoslavija Fjeld – Jugoslovanski vrh, s svojimi 3355 m, tretji najvišji vrh Grenlandije.

Nanj pelje težavna, a lepa 1065 m dolga Slovenska smer. Drugi vrh po višini, visok je 3340 m, je dobil ime po naši občini – Domžalski vrh. Ta vrh je četrti najvišji na Grenlandiji. Za Grenlandske razmere solidne višine imajo tudi drugi vrhovi, ki smo jih osvojili. Poimenovali smo jih po naših krajih: Mengeški, Trzinski, Ljubljanski vrh. Nekaj vrhov je dobilo imena po delovnih organizacijah, ki so največ prispevale k izvedbi odprave: Metka Fjeld, Induplati Fjeld, Delo–Stik Fjeld. Vrhove pa smo poimenovali ali posvetili tudi našim ženam in dekletom, ki so ostale doma in so se morale prav gotovo marsičemu odreči na naš račun. Poimenovali smo tudi ledenike, ki obkrožajo našo skupino. Na Grenlandu so tako sedaj Slovenski, Gorenjski, Triglavski in ledenik Sava.

Lepo je poimenovali vrhove. Toda pravico do tega smo si morali krepko prislužiti. Ves čas je bilo hladno. Živo srebro v senci ni nikoli prekoračilo 0 °C v nočnih urah pa se je pogosto spustilo na –20 °C. Premagati smo morali nešteto težav, preplezati zahtevne ledene in granitne stene, se izpostavljati nevarnostim, vetru, naporom, utrujenosti in lakoti. Včasih smo plezali, skoraj brez prestopa, tudi po 20 ur. Na ture smo v glavnem nosili s seboj le lahko, kalorično hrano, predvsem čokolado, evrokrem, med, apitrin in suhe slive. Nismo želeli s seboj prenašati odvečnih kilogramov hrane, posod in kuhalnikov. Jedli smo v glavnem šele, ko smo se vrnili v bazo. Med plezanjem za to ni bilo časa.

V bazi pa smo kuhali, jedli, pili in počivali. Vsak se je rad vračal v „našo Metko“, k tovarišem in počitku. Imeli smo v glavnem domačo hrano, s katero so nas založile Podravka, Kolinska, Droga in PIK Takovo. Iznajdljivi Borut, ki je sprejel tudi nalogo odpravskega kuharja, je znal iz teh stvari pripraviti res izvrstno hrano. Pri tem je moral tudi paziti, da so se TOKO-tove torbe, v katerih smo imeli naše zaloge lepo enakomerno praznile. Da ne bi česa preveč hitro pojedli, drugo pa bi ostajalo. Skoraj vsak dan je prekladal hrano, jo prešteval in preračunoval kalorije. Ko smo že pri torbah priznane domžalske tovarne Toko, je treba reči, da so se dobro izkazale tudi med tovorjenjem in prekladanjem opreme med potovanjem. Nasploh smo imeli srečo z opremo.

Manj sreče pa smo imeli s helikopterjem. Ko bi moral po treh tednih priti po nas, smo se zaman ozirali v nebo. Helikopterja ni bilo. Tolažili smo se, da bo prišel naslednji dan. Pa ni. Tudi tretji, četrti, peti ... osmi dan ga ni bilo. Močno nas je začelo skrbeti. Hrana smo krepko omejili. Po ves dan smo bili lačni, pa vendar so zaloge neizprosno kopnele. Še kakšen dan, pa bi

nam ostale samo juhe, potem pa še teh ne bi bilo. 9 dni brez hrane v normalnih razmerah ni tako strašno. Naša telesa pa so bila izčrpana od naporov. Rabili smo hrano. Stisko pa je povečevala tudi negotovost. Kaj je narobe? Kaj se je zgodilo? Zakaj ne pridejo po nas? Ali nas bodo še našli? Čakanje nas je ubijalo. Brez volje, samo da bi zapravili čas in odgnali dvom, ki je črčil v nas, smo igrali karte. Pogledi in misli pa so nam uhajali v smeri od koder smo

pričakovali helikopter.

Po devetih dneh je priletel. Med čakanjem smo govorili kako bomo ošteli pilote, da so kar tako pozabili na 7 fantov. Ko pa je jeklena ptica ropotala v zraku nad nami, smo od veselja skakali, vriskali, se smejali. Objeli smo pilota. Rešila sta nas. Domov gremo! En vrh v Titovi skupini pa smo namenili sebi. Dolgemu in negotovemu čakanju. Imenuje se Vrh devetih dni.

MIRO ŠTEBE

ZAHVALA ZA VSESTRANSKO PODPORO

Delovne organizacije in ustanove, naše občine, ki so podprle odpravo in tako omogočile, da so naši alpinisti ponesli ime naše občine daleč v svet: TTKS Domžale, Izvršni svet občine, Avtoservis, Univerzale, Toko, Induplati Jarše, Ljubljanska banka Domžale, Papirnica Količev, Zora, Melodija Mengeš, Slovenijales Radomlje, Zavarovalna skupnost Triglav Mengeš, Delavska univerza, Napredek.

PLANINE VABIJO

Mengeški planinci bodo prihodnje leto praznovali 30. obletnico. Dejavnost planinskega društva Janez Trdina–Mengeš se je od skromnih začetkov tako močno razmahnila, da so lahko vsi zadovoljni, predvsem pa je razveseljivo, da se je vzgoja mladih planincev prenesla tudi v šole in vzgojno-varstvene ustanove, tako da že pionirje in cicibančke vzgajajo v ljubezni do narave, lepote planin, nesebične požrtvovalnosti in jih nasploh preko planinske dejavnosti pripravljajo na vsakdanje napore.

Ciciban – planinec

V vzgojnovarstvenih ustanovah dobijo cicibani osnovno znanje iz orientacije spremljanja dogajanja v naravi, naučijo pa se seveda tudi pravilne hoje in nasploh obnašanja v naravi. Cicibančki dobijo posebno knjižico, v katero potem pritiskajo žige na podobnih to-

čkah. V naši občini je takšnih točk osem, od Dobena do Oklega. Ti pohodi so vključeni tudi v športno značko, tako da so pravzaprav dvonamenski.

Mengeški planinci ocenjujejo, da je ta akcija zelo dobro stekla v Radomljah, kjer so naleteli na dober odziv pri domačem športnem društvu. Cicibane vzgajajo v

Radomeljski pionirji – planinci pod Golico

planince tudi v Mengšu, vendar je včasih težko dobiti vzgojni kader, ki bi na amaterski osnovi delal s cicibani.

Vsekakor pa je akcija povsod dobro zaživela, saj je v vsakem vrtcu vključenih od 30 do 40 cicibanov.

Pionir–planinec

Šolanje planincev se nadaljuje v osemletkah. Mengeški planinci s pomočjo sosednjih društev pripravljajo vsako leto dvanajst predavanj, s katerimi pomagajo pionirjem pridobiti zahtevnejše planinsko znanje. Ta predavanja so bila v preteklem šolskem letu tako v Mengšu kot v Radomljah in Homcu. Predavali so planinski vodniki, reševalci, alpinisti, tako rekoč vsi tisti strokovnjaki s planinskega področja, ki bi pionirje radi naučili kaj novega in nujno potrebnega za pravega planinca.

Veliko poudarka je bilo v predavanjih dano na planinsko opremo. V zadnjih letih se je prav zaradi slabe opreme zgodilo v planinah več nesreč, saj še vedno hodimo v planine slabo oblečeni in predvsem preveč športno obuti. Seveda pa mora pionir zvedeti tudi marsikaj o vremenu, prvi pomoči, o gorski flori in favni, o sestavi kamenin, o orientaciji; torej o vsem, kar mu tudi drugače koristi v življenju in kar je nasploh pomembno za vsakega človeka v SLO. Planinska šola je takšna, da zna pripraviti človeka za najhujšo težavo, da se izvleče iz nje. Pomemben faktor pa je seveda tudi stalna telesna pripravljenost.

Alpinistični odsek

V Mengšu deluje tudi močan alpinističen odsek, ki je v zadnjem času dosegel več vidnih uspehov, od sodelovanja pri odpravi na Lotse do osvajanja grenlandskih vrhov, o čemer smo že pisali.

Verjetno se bo vsem Mengšanom dobro zdelo, da imamo v daljnji severni deželi odslej tudi Mengeški vrh, kar je zasluga prav naših odličnih alpinistov. V alpinističnem odseku imajo precej alpinistov–pripravnikov, tako da ni skrbi za močno alpinistično zaledje, kar pa je Mengeš tako rekoč vsa leta tudi imel.

Pohvaliti velja tudi ZTKO, ki je pokazala za to dejavnost dovolj poslušna, saj je alpinizem na tretjem prioritetnem mestu v domžalski občini.

Planinski pohodi

Mengeški planinci so v letošnjem letu izvedli že celo vrsto planinskih pohodov, pri katerih so dali letos,

(Nadaljevanje na 11. strani)

(Nadaljevanje z 10. strani)

ko praznujemo 40. obletnico vstaje jugoslovanskih narodov, prednost predvsem točkam, ki so znane iz NOB. Močna udeležba je bila na primer na pohodih v Dražgoše, na Porezen, Blegoš, Stol itd., dobro pa so bili obiskani tudi različni tabori in srečanja. Vsako leto obiščejo planinci tudi delček našega Zamejstva. Tokrat so se podali na Peco. Nasploh se pri svojih pohodih izogibajo preveč poznanih vrhov, čeprav Triglav tudi letos ni smel izostati.

Mengeški planinci so v zadnjih letih ugotovili še nekaj in sicer, da je zaradi cene prevozov veliko boljše, če pohod organizirajo skupaj s še enim društvom, v večini primerov z domžalskim, da je vožnja cenejša in organizacija lažja.

Planinski tabor

Mengeški planinci so letos tudi taborili in sicer v Bohinju. Planinski tabor je uspel izredno dobro, še posebno zato, ker je bilo vreme planincem izredno naklonjeno.

Planinski tabor je trajal teden dni. V tem času so tečajniki planinske šole poslušali predavanja z različnimi planinskimi temami, organizirali pa so tudi več planinskih pohodov, od Komne do Triglavskih jezer, Uskavnice in Vogarja. Ob tem lahko poudarimo tudi to, da so tisti, ki so tabor vodili, to delali zastonj, na popolnoma ljubiteljski osnovi, kar je v naših dopoldanskih dejavnostih že redkost.

Če si čustveno navezan na nekaj lepega, potem ne moreš hkrati premišljevati o denarju, pravijo planinci. Res pa je tudi, da je takšnih ljudi, ki bi delali zastonj, vedno manj.

Teden mengeških planincev

Tudi letos bodo mengeški planinci v svojem tednu v novembru poizkušali dvigniti duhovno-kulturno raven vseh krajanov, zato so pripravili več večerov s predavanji alpinistov, seveda tudi tokrat ne bo manjkalo številnih diapozitivov, po tradiciji bodo pripravili kakšno zanimivo razstavo, pripravljajo pa tudi zimski izlet na Čemšeniško planino.

Teden mengeških planincev je namenjen seveda tudi vzpodbujanju novega članstva. Trenutno je včlanjenih 663 planincev, čutiti pa je, da je zanimanja še precej več, krajanom je treba le ponuditi roko.

Gradbeni odsek

Gradbeni odsek pri mengeškem planinskem društvu ima na skrbi predvsem Mengeško kočo in vse

drugo, kar je v zvezi z njo. Letos so pri tem odseku poskrbeli, da so skupaj s krajevno skupnostjo dobro uredili cesto na kočo, tako da je zlahka dostopna tudi vsem „motoriziranim planincem“. Pravijo, da ima krajevna skupnost nasploh posluh za njihovo dejavnost.

Radi bi uredili tudi „jurčka“, hišico ob koči, vendar pa se vedno zatakne pri denarju. V „jurčku“ bi bili lahko posebni prostori, posebno za zaključene družbe, lahko pa bi služil tudi za sestanke itd. Zaenkrat imajo dovolj dela z vzdrževanjem koče in bo moral „jurček“ — žal — še malo počakati.

Peter Lavrič, načelnik propagandnega odseka, s katerim sem se pogovarjal, je na koncu še dodal, da jih tare pomanjkanje planinskih vodnikov, oziroma nasploh ljudi, ki bi delali ljubiteljsko z vzgajanjem planincev. Nasploh se v planinski organizaciji trenutno soočajo z zamenjavo generacij, mlajši planinci pa se različnih zadržitev radi otepajo. Vabijo vse, ki so ljubitelji planin, da potrkajo na vrata planinskega društva. Članarina je simbolična, le sto dinarjev. Ob popustu, ki ste ga deležni zaradi članstva, se vam izplača že ob prvem planinskem pohodu.

Ivan Sivec

PODROČNO TEKMOVANJE TRAKTORISTOV

Dne 8. in 9. avgusta je bilo XI. področno tekmovanje traktoristov. Prireditve je bila izvedena na njivskih površinah Agroemone v Zalogu pri Ljubljani. Organizirala jo je Mestna zveza ljudske tehnike v sodelovanju s kmetijskimi organizacijami in drugimi udeleženci tekmovanja. Traktoristi so se pomerili v teoriji iz motoroznanstva in kmetijske mehanizacije, v oranju ter v spretnosti vožnji z eno in dvoosno prikolico.

Od skupno 68 udeležencev se je iz naše občine tekmovanja udeležilo 8 tekmovalcev, kar je v primerjavi s skupnim številom udeležencev tekmovanja relativno malo, so ti doseženi rezultati toliko bolj razveselili. Med mladimi zadružniki je iz naše občine tekmovalo 5 udeležencev, ki so dosegli od 10. do 41. mesta. Med pionirji je Janko CERAR iz Doba dosegel 5. mesto, Silvo VIDERGAR pa 8. mesto.

Med tekmovalkami deklet je CERAR Ana-Marija iz Doba dosegla prvo mesto in se s tem uvrstila v republiško tekmovanje, ki bo v Gornji Radgoni od 28. do 30. avgusta. K doseženemu uspehu najlepše čestitke.

Senčna stran sicer dobro organizirane in uspele prireditve tekmovanja, je skromna številčna udeležba naših tekmovalcev. Upati pa je, da bodo letos doseženi uspehi tekmovanja vzpodbudili večji interes in da se bo število udeležencev področnega tekmovanja traktoristov iz naše občine v naslednjem letu povečalo.

Franc PLIBERŠEK

Izlet rejnic v Kumrovec

PRVO VELIKO SRAČANJE REJNIC V OBDOBJU OD 1945 — 1981 V KUMROVCU

Topel in prijeten avgustovski dan je bil 6. avgusta letos, ko smo se rejnice iz domžalske občine zbrale v zgodnjih jutranjih urah. Bile smo polne radosti in pričakovanja, ker bomo v prijetni družbi doživele izlet v rojstni kraj tov. TITA v Kumrovcu. Avtobusa sta odpeljala iz Domžal, Moravč in Lukovice.

Večkrat smo se ustavili in razpoloženje je bilo vse bolj veselo. Posebno še, ker nas je spremljal harmonikar, ki je z mnogimi lepimi pesmimi napravil potovanje še prijetneje.

Vodiči so nam posredovali zanimivo zgodovino krajev mimo katerih smo se vozili ali za kratek čas ustavili.

Že dopoldne smo prispeli v Kumrovec. „Torej tukaj se je rodil naš dragi Tito“, so nas vse hkrati obdajale iste misli. Sonce je prijazno gredo. Sredi tega lepega dne je veličastno stal Titov spomenik. Prestopimo hišni prag, zagledamo zibko, žrmlje, preproste postelje z domačimi tkanimi rjuhama, štedilnik in čmo kuhinjo. Ogledali smo si tudi rojstno hišo Titove matere v Trebčah. Nato smo se odpravili k Titovi sestrični Ani Kostanjšek. Stara, preprosta in prijazna ženica v starosti 81 let nam je pripovedovala o Titovem in svojem življenju, ki ni bilo lahko.

Okrog druge ure smo se odpravili na kosilo v Bistrico. Tam smo se veselili do poznega popoldneva. In tako je prišel tudi čas, ko smo se odpravili domov.

Vračali smo se z globokimi vtisi in željo, da bi se še večkrat srečale in popeljale na izlet. S tem se poglobi prijateljstvo in občutek, da rejnica ni sama s svojim rejenčkom. To pomeni, da je rejništvo danes res enoten del celotnega družbenega procesa.

Vsem organizatorjem društva rejnic Domžale, — prirčna hvala. ZOFIJA MLAKAR

dopisujte
v naše
glasilo

TEKMOVALNI USPEHI GASILCEV IZ DOBA

Gasilsko društvo Dob je eno izmed najstarejših gasilskih društev v občini, saj je bilo ustanovljeno že leta 1889.

V vsem omenjenem obdobju je bila v društvu neprekinjena aktivnost, ki se je — kar zadeva kakovostno rast razmahnila zlasti v zadnjih petnajstih letih.

V tem zadnjem obdobju so gasilci iz Doba dosegli vrsto za tako majhen kraj prav neverjetnih uspehov. Le-ti se kažejo tudi v množici osvojenih pokalov, medalj, priznanj in plaket za katere že zmanjkuje prostora v dveh velikih vitrinah.

Domačini uspehom na različnih občinskih, medobčinskih, regionalnih in republiških tekmovanjih so se v zadnjem času pridružili še uspehi na mednarodnem planu. To pa je navsezadnje tudi dovolj velik razlog za to, da to prizadevno društvo predstavimo širše tudi občanom.

V uredništvu sta nas obiskala dva predstavnika društva in sicer poveljnik društva Milan Hribar ter tajnik društva Tone Ažman. Tole sta povedala:

Dobski gasilci, članska ekipa z gasilci iz Hegenbrunn (Avstrija) na prijateljskem srečanju v Dobu

Množičnost je temelj

Gasilsko društvo Dob je vodeno strokovno pod vodstvom upravnega odbora in prizadevnega predsednika Cirila Zupana, temelj vsemu pa je množičnost, ki so jo v Dobu že dosegli. Poglejte: danes šteje društvo 160 aktivnih članov v devetih tekmovalnih ekipah. Le-te se udeležujejo vseh občinskih tekmovanj, kjer dosegajo izjemne uspehe, večkrat pa nastopajo tudi izven občinskih meja in tudi v tujino jih zanese pot. Dosegajo uspehe, s kakršnimi se ne morejo niti slučajno pohvaliti v številnejših, večjih, bolj opremljenih in preskrbljenih društvih.

Temelj uspehov je množičnost, delo, nenehno usposabljanje, ki v društvu poteka brez prekinitve. Za to pa je potrebno tudi usposabljanje tistih, ki usposabljuje druge. Strokovno se usposabljujejo v tečajih

za podčasnike in častnike vsi, ki kakorkoli lahko pomagajo v izobraževalnem smislu. To in pa množičnost sta temelj, ki daje velike rezultate.

Letošnji uspehi na občinskem prvenstvu

Uspehi so res veliki in zelo ilustrativno kažejo na to, kakšno in kolikšno je delo v Dobu. Dobski gasilci so se polnoštevilčno udeležili občinskega tekmovanja, ki je bilo 30. in 31. junija ter 6. julija v Jaršah. Dobljani so na prvenstvu sodelovali z 9 ekipami in 6 trojkami, istočasno pa je sodelovalo v novi disciplini tekmovanja posameznikov — še 18 gasilcev Doba.

Tile uspehi so bili doseženi:

Pionirji A so dosegli	1. mesto
Pionirji B (prva ekipa)	1. mesto
Pionirji B (druga ekipa)	4. mesto

Pokali, ki so jih osvojili Dobljanski gasilci

Pionirke B so dosegle	1. mesto
Mladinci so dosegli	1. mesto
Članice so dosegle	1. mesto
Člani A (prva ekipa) so dosegli	1. mesto

Člani A (druga ekipa) so dosegli	3. mesto
Člani B so dosegli	1. mesto

Zmagala je še trojka članov A v sestavi: Milan Hribar, Rajko Cvetko, Vili Pevec, ter tako zaokrožila uspehe 'obskih gasilcev na občinskem prvenstvu. Vse to je že šesto „prvenstvo“ gasilcev iz Doba v občini, kjer se vsekakor uvrščajo na prvo mesto.

Tekmovanje izven občine

Članska ekipa se je udeležila tekmovanja za pokal Šaleške doline in sicer dne 14. junija ter med več kot 100 ekipami zasedla drugo mesto.

Od 3. do 5. julija so se člani udeležili tekmovanja gasilcev Dolnje Avstrije, ki je bilo v kraju RETZ in v organizaciji gasilcev iz HAGENBRUNNA. Z njimi dobski gasilci trajno sodelujejo, saj so navezali prijateljske vezi in se večkrat na leto tudi srečujejo. Na omenjenem tekmovanju Doljne Avstrije je sodelovalo kar 1660 desetih gasilcev iz vse Avstrije, v posebni konkurenci gasilskih desetih iz tujine pa še 20 ekip, med njimi tudi dobska. To tradicionalno veliko tekmovanje avstrijskih gasilcev je pritegnilo veliko pozornost Avstrijcev in tudi vseh njihovih sredstev javnega obveščanja.

nja, posebej pa je med njimi odmevala zmaga članske gasilske desetine iz Doba, ki je med ekipami dosegla kar 1. mesto in za ta uspeh prejela več pokalov, priznanj in plaket.

Delo društva: ne le priprava za tekmovanja

V gasilskem društvu Dob ne poteka le delo kot priprava za tekmovanja, saj uresničujejo tudi program vseh ostalih gasilskih aktivnosti. Celovito so se vključili v akcijo NNNP, kjer so pokazali svojo operativno usposobljenost za primere izrednih nesreč in požarov. V to pripravljenost so od nedavnega vključene tudi ženske, saj od lani deluje tudi ženska desetina — ekipa članic.

Delo med mladimi

V Dobu se zavedajo, da je potrebno graditi pogoje za uspehe v prihodnje z aktivnostjo med mladimi. Prav zaradi tega in pa zaradi zanimanja med šolsko mladino na osnovni šoli Martin Koželj v Dobu so na tej šoli ustanovili društvo „Mladi gasilec“ ter tako uresničili pobudo Gasilske zveze Slovenije. Vse to pa je seveda pogoj, da bodo danes še pionirčki jutri pa člani, uspešno nadaljevali tradicijo uspehov o katerih smo vam napisali nekaj podatkov. S tem bo nadaljevana uspešna pot te humane in v Dobu izredno dobro delujoče organizacije.

M. B.

Delavsko kulturno društvo SVOBODA Mengeš vabi vse ljubitelje amaterskega kulturnega delovanja, da se vključijo v njihove sekcije.

Predvsem vabijo ljubitelje petja za zborovsko petje, interese za delovanje v folklorni skupini in gledališki dejavnosti.

Vašo pripravljenost sodelovati v eni od omenjenih oblik kulturnega delovanja lahko sporočite tajnici društva Justa KOŽELJEVI v TRSK, Mengeš, tel. 737-303.

Republiška konferenca Zveze socialistične mladine Slovenije vsako leto v Tacnu pripravi enotedensko politično šolo. Letos se je te oblike izobraževanja poleg 400 mladincev iz vse Slovenije udeležilo tudi 8 domžalskih mladincev.

V teh skupinah naj bi bile predvsem konkretne teme za delo v mladinski organizaciji. Popoldne pa so se vsi udeleženci združili na plenarnih zasedanjih, na katerih so znani družbenopolitični delavci predavali o trenutni gospodarski, nacionalni, socialni in politični situaciji doma in v svetu. Poudarek je bil na jugoslovanskem področju, saj nam trenutni položaj kaže, da prihajamo v obdobje „sedmih suhih krav“, ko bo treba zategniti pasove in kritično ter samo kritično iti v borbo za boljše gospodarjenje, strpnejše odnose in solidarnost med narodi in narodnostmi SFRJ, proti brezposelnosti, za pravilnejše nagrajevanje, za samupravljanje, Roko na srce: mladinska organizacija pa tudi druge družbenopolitične organizacije in ostale subjektivne sile so še vedno premalo storile na tem področju. Tako je bila šola tudi eden od impulzov in kažipotov za nadaljnje delo v osnovnih in občinskih organizaciji.

Osmerica udeležencev iz Domžal se je na začetku šele dogovorila, da bodo znanje, pridobljeno v Tacnu, prenesli tudi v osnovne organizacije. Zato so plenarna zasedanja skrbno spremljali, pripravili in zbrali material, da bodo lahko

Stane Oražem, OO ZSMS Zlato polje, sekretar Občinske konference ZSMS, ki je delal v skupini predsednikov in sekretarjev: Več predavateljev je opozarjalo, da se je treba boriti proti zapiranju republiških in občinskih mej, kar še bolj obremenjuje že tako težko gospodarsko situacijo. Same razprave pa so pokazale, da se mladi zavedamo težavnega položaja in se bomo s

ILIP

govoru z udeleženci Mladinske
poletne politične šole

PRIHODNOST JE V ZNANOSTI

ZOTKS vsako leto organizira raziskovalne tabor v okviru gibanja Znanost mladini. Uredništvo Pionirja nas je povabilo na tabor v Brkine, ker smo uspešno opravile raziskovalno delo o mlinih na območju našega šolskega okoliša. Raziskovalni tabor je imel nalogo, da razišče mline na reki Reki, stopnjo njene onesnaženosti in življenje ljudi na tem območju.

Brkini. Zaostala revna pokrajina, polomljeno drevje — posledica nedavne naravne nesreče, ko so se pod težo ledu upogibale in lomile debele veje in vrhovi mogočnih smrek. Vozili smo se po tej pokrajini in opazovali opustošeno naravo. Dolgo smo se vozili po ozki ovinkasti cesti in končno prispeli na cilj. Pred nami se je vzpenjal visok drog na katerem je veličastno plapolala naša zastava. Nedaleč od tam je stal z živobarvnimi zastavami poslikan brigadirski dom.

Lepo so nas sprejeli in nam takoj postregli s kosilom. Kljub čakanju na nastanitev po sobah, nam je čas hitro minil, kajti premagala nas je radovednost in ogledale smo si vas. Nizke, majhne iz kamna grajene hiše pokrivajo ves grič. Pred vsako je majhen vrtiček s kamnito ograjo, da kraška burja ne odnese revne prsti.

Sredi vasi Tatre je brigadirsko naselje. Vrnile smo se tja. Brigadirji so ravno igrali nogomet. Pozdravili so nas: „Zdravo pionirčki!“ in „Kako je cicibančki?“ Ti zbadljivi pozdravi so dokazali, da smo v taboru oziroma v brigadi najmlajše, edine z osnovne šole. Končno smo dobile prenočišče in odnesle tja še prtljago. Toda postelj je bilo premalo. „Saj ste majhne, se boste pa malo stisnile!“ so dejali. Kaj nam je torej drugega preostalo? Tako smo po večerji vse trudne legle v dve postelji.

Naslednji dan nas je prebudila pesem „računajte na nas...“, ki se je razlegala iz zvočnikov. Bilo je šele pet zjutraj, ko smo umite in oblečene skakale po dvorišču — jutranja telovadba. Sledilo je urejanje sob, dviganje zastave in končno zajtrk. Po zajtrku smo se zbrali v sobi namenjeni interesnim dejavnostim. Predavatelji so nas seznanili z lego, turizmom, posebnostmi in problematiko sežanske občine. Še posebno zanimivo je bilo predavanje dr. Franca Habeta. Z barvnimi diapozitivi nas je popeljal po

krasu, nam predstavil Škocjanske jame in še druge zanimivosti.

Popoldne smo bili prosti. Pogovarjali smo se, se igrali, skratka imeli smo dovolj časa za spoznavanje in sklepanje novih prijateljev.

Naslednji dan je naše delo potekalo v treh skupinah: geografski, etnografski in kemijski. Vse štiri smo se odločile za geografsko skupino. Že v sredo smo pričeli s terenskim delom. Anketirali smo prebivalce Škofel, Zavrha, Mata-vuna in Škocjana. Nekateri so nas bolj čudno gledali, drugi pa so nam postregli s sokom in piškoti. Izvedeli smo mnogo zanimivega o krajih in tamkajšnjem življenju. Popoldne smo obdelali ankete in napravili tabele.

Vse naslednje dni smo hodili po terenu in kartirali. S sabo smo imeli katastrsko karto. Vanjo smo vpisovali kam sodijo parcele (travnik, njiva, gozd...).

Tako so minevale ure, dnevi in prišla je nedelja. Na programu smo imeli ogled Lipice in Škocjanskih jam. Ker pa je bil naš voznik zadržan, smo si ogledali le Škocjanske jame. Kakšne lepote! Mogočni kapniški stebri, dvorana ponvic, tanki in dolgi kapniki, ... in kakšne vonjave! Po dnu jame teče razpenjena reka Reka. Njen „opojni“ vonj polni vse dvorane. Voda je temno rjava in penasta. Vendar Reka ni sama kriva, da je umazana. Uničil jo je človek!

V ponedeljek smo pričeli s pripravami na zaključno razstavo. Izdelali smo grafikone, prerisali tabele in pobarvali katastrsko karto — polja z rjavo, gozd z zeleno itd.. Priprave so potekale tudi še v torek. Vsaka skupina je pripravila poročilo o delu in rezultatih dela.

V sredo smo, kot že dva dni poprej, vstali ob štirih. Sobo za interesne dejavnosti smo preuredili v razstavni prostor. Tu so bili vidni rezultati našega dela. Etnografi so uspešno raziskali in popisali mline in žage na Reki, geografi smo z

anketami zvedeli, kako so prebivalci zadovoljni z življenjem v tem revnem delu Slovenije, kemiki pa so z analizami ugotovili, da je Reka že nevarno onesnažena.

Lahko bi dosegli še več, toda z intenzivnejšim delom in v boljših pogojih, kajti preveč smo bili odvisni od brigadirskega življenja. Pomen takih raziskovalnih taborov je velik, saj mi mladi tako spoznava-

mo navade, delo in življenje ljudi, pa tudi skrb, kako si urediti lepše in srečnejše življenje.

Mnoga prijateljstva smo sklenili ob delu v taboru, tako da se je bilo kar težko posloviti. Bilo je dosti solza, poljubov in smeha. Razšli smo se v upanju, da se ponovno snidemo.

BERNARDA CERAR 6. a
OŠ Radomeljske čete
Preserje

LETOVANJE OTROK V KOPRU IN IZOLI

Že desetletja se v poletnih počitnicah zbere pestra množica osnovnošolcev naše občine in odide na letovanje. V nečem se pa vendarle ločijo od ostalih dopustnikov. Na morje gredo brez staršev; z vzgojitelji, ki jim v koloniji 14 dni nadomeščajo očeta in mater.

Zveza prijateljev mladine občine Domžale je v letošnjem juliju pripravila letovanje za 250 otrok, ki so se v dveh izmenah po štirinajst dni zvrstili v Kopru.

Spali so v dijaškem domu, kopali so se v Simonovem zalivu v Izoli, saj je plaža za slabe plavalce in neplavalce v Kopru neprimerna. Popoldnevi na obali so bili namenjeni učenju plavanja in izpopolnjevanju le-tega ter razvedrilnim igram. Popoldnevi so zahtevali več iznajdljivosti vzgojiteljev. Treba se je bilo približati otrokom, spoznati

znas“ in kvize. Večerje ure so zapolnili z družabnimi igrami, gledanjem televizije, pripovedovanjem pravljic, ugank, spretnostnimi igrami, risanjem in plesom, ki je bil najbolj zaželjena oblika zabave.

Delovni dan na letovanju

6.30 bujenje, umivanje

Zadnji dan so se otroci pomerili v tekmovalstvu za zlato, srebrne in bronaste delfine. V kolonijo jih je prišla več kot polovica

neplavalcev; iz kolonije pa jih je odšlo le še 5 %, ki so si v globoko vodo upali le z napihnjenimi ro-kavci. (Foto: I. Lipovšek)

njihove želje, interese in jih zaposliti. Tako so popoldne otroci odhajali na športna igrišča v Kopru, v peskovnike, na gugalnice, ogledovali so si mesto, pristanišče in ladje, hodili na sprehode in obvezni sladoleđ, risali so s kredo po pločnikih, pripravljali „Pokaži kaj

7.00 zajtrk
7.30 odhod na plažo z avtobusom
10.00 malica
13.00 odhod s plaže
13.30 kosilo
14.15 počitek v sobah

(Nadaljevanje na 15. strani)

Čeprav so od zajtrka minile komaj slabe tri ure, je bila malica

na plaži vedno dobrodošla. (Foto: I. Lipovšek)

(Nadaljevanje s 14. strani)

- 16.00 popoldanske aktivnosti
- 18.45 večerja
- 19.15 večerne aktivnosti
- 20.45 priprava na spanje
- 21.00 spanje

Torej pester program in večina otrok je zelo zadovoljnih, saj je le nekatere pestilo domotožje.

Vendar samo pavšalna ocena in zatiranje otrok, da prihodnje leto spet pridejo, ne moreta postaviti pike in zapeljati letovanja do prihodnjega leta spet v pozabo. Oceniti ga moramo tudi z vidika staršev, z vidika delovnih ljudi, ki zagotavljajo nemajhna sredstva in z vidika vzgojiteljev.

Pomudimo se najprej pri denarju. Če vemo, da stane dnevna oskrba v dijaškem domu 290 dinarjev, starši pa so (odvisno od osebnih dohodkov) plačali za 14-dnevno letovanje 800, 1500 ali 3000 dinarjev, nam mora biti jasno, da še „nekdo“ prispeva denar, saj je treba plačati tudi avtobusne prevoze, vstopnino za plažo, nagrade za

vzgojitelje in medicinske sestre, zdravstveni material, športne rekvizite, igre... Kdo je ta „nekdo“? To so predvsem Občinska izobraževalna skupnost in druge samoupravne interesne skupnosti in izvršni svet. Kljub temu pa se še kažejo pomanjkljivosti pri opremljenosti kolonije, predvsem, ko gre za razne družabne igre, barvice, igrače in športne rekvizite. Zato se bo treba v okviru samoupravnih interesnih skupnosti, ko se bodo sprejemali plani za prihodnje leto, dogovoriti, koliko bomo prispevali za kolonije in tudi kaj od njih zahtevamo.

Vemo, da nas kolonija, takšna kot je, precej stane. Zato bi bilo pametno razmisliti, da se občina odloči za nakup ali izgradnjo lastnega počitniškega doma ob morju, ki bi služil tudi šolam v naravi in ostalim občanom.

Precej predlogov, kako izboljšati letovanje, se je porodilo med vzgojitelji. Prihodnje leto se je treba že pred letovanjem sestati s starši otrok, da bi vzgojitelj že pred

odhodom vedel, kakšne otroke ima v skupini. Tako so pa še zdravstveni listi z mnenjem šole in zdravnika pomanjkljivo izpolnjeni in vzgojitelj ali medicinska sestra nima ničesar oprijemljivega. Nekateri otroci so imeli s seboj premalo obleke pa tudi za najmanjšo oziroma največjo vsoto denarja, ki ga imajo otroci s seboj, se bo treba pogovoriti s starši. Prevladovalo je mnenje, da bi zaradi domotožja kazalo ko-

lonijo skrajšati na 10 dni, vendar bi potem morali poiskati način, da bi otroci lahko plavali tudi popoldne. Še za eno kakovostno novost so se dogovorili vzgojitelji. Jeseni bodo v okviru Zveze prijateljev mladine ustanovili klub vzgojiteljev, ki bo skrbel za strokovno usposabljanje, izmenjavo izkušenj in temeljitejšo pripravo letovanja.

IGOR LIPOVŠEK

PRIDITE NA MENGEŠKO KOČO

Mengšani radi tarnamo, da je mengerska kočica premalo obiskana. Govorimo, da se je na koči izgubila domačnost, da ni več tistega pravega vzdušja kot nekdaj, kljub temu pa sami ne naredimo prav nič ob tem.

Malo je krajev, ki bi imeli tako prijetno izletniško točko, tako rekoč za vsak dan, kot je Mengeš. V zadnjem času, odkar je oskrbovanje prevzel Janez Ručigaj z ženo, se ne moremo pritožiti niti glede postrežbe, saj je hitra, vljudna in — kar je glavno — poceni.

„Nočem, da bi bilo dražje, kot v dolini,“ pove Janez Ručigaj ob tem. Resnično se zdi nenavadno, ko dobimo pivo po 20 din, saj je skoraj v vseh gostilnah v dolini dražje.

Kljub temu pravega obiska na koči ni. „Če dežuje, ne pride niti en človek na dan“, podkrepi misel oskrbnik.

V času šolskega pouka je nekoliko bolj, ker se včasih šolska mladina zapodi na Gobavico, tu in tam pa v koči pripravi kdo tudi slovo od fantovskega stanu, vendar je to bolj redko.

Na koči imajo tudi dva pečata, ki bi morala biti znana vsaj vsem planincem in verjetno še komu. Preko Gobavice namreč poteka „Pot spominov NOB domžalske občine“ in Ljubljanska mladinska planinska pot.

In če se še enkrat vrnemo k hrani: Na zimo bo lahko vsakdo dobil spet domače specialitete, od krvavic do žgancev. Še to: Žganci so na koči po 30 din, kjerkoli drugod, pa naj bo hribček še tako ob cesti, so po najmanj 40 din.

Morda bi morale kaj več narediti vse DPO in društva, ne le domača, ampak tudi sosednja, ter bi zaključila to ali ono pot, srečanje, pohod prav na Gobavici. Menda ne bomo tarnali, kako je narobe, da je kočica zaprta, ko bo prepozno! Mengerska kočica je vendar last vseh!

I. Sivec

DRUŽINSKI TRIM 13. SEPTEMBRA

V Mengšu gre tokrat zares. Že napovedani družinski trim bo 13. septembra, s pričetkom ob 8.00. Prijavijo se lahko vsi ljubitelji rekreacije in narave nasploh, tako posamezniki kot družinske ekipe. Za vse udeležence so že pripravljene posebne značke, vsak nastopajoči pa bo imel možnost dobiti tudi kakšno od lepih nagrad, ki bodo izžrebane po trimski akciji. Odločevala bo sreča in ne tekmovalni dosežek, saj je akcija predvsem namenjena temu, da tekmuje čimveč tekmovalcev. Družine z več otroki imajo seveda prednost, ker se bo v bobnu vrtelo več njihovih števil.

Družinski trim se bo odvijal na trimski stezi na Gobavici. Kdor je dobil Občinskega poročevalca pravočasno v roke, a ni bil še nikdar na mengerski stezi, ima še vedno možnost, da jo preizkusi in se v nedeljo, 13. sept. prijavi uro pred pričetkom. Če vstajate nekoliko kasneje, je še vedno čas, saj bodo tekmovalne ekipe spuščali na vsakih nekaj minut, tako da se lahko prijavite tudi nekoliko pozneje vsekakor pa pohitite, da ne boste zadnji.

Torej 13. sept. v Mengeš na DRUŽINSKI TRIMI Turistično olepševalno društvo, ki trim pripravlja, bo veselo vsakega posameznika, posebno pa še družin.

I. Sivec

S kredo po pločniku bi otroci risali vsak dan. (Foto: I. Lipovšek)

iz naših krajevnih skupnosti

Na podlagi zakona o referendumu (Uradni list SRS št. 23/77), Zakona o samopriskupku (Uradni list SRS 3/73 in v skladu s statutarnim sklepom Krajevnih skupnosti Slavka Šlandra Domžale, je skupščina krajevnih skupnosti Slavka Šlandra dne, 7. 7. 1981 sprejela

SKLEP

o razpisu referenduma za uvedbo krajevnega samopriskupka za sofinanciranje: modernizacije cest oziroma asfaltiranje ter napeljavo javne razsvetljave Bistriške in šlandrove ceste

1. člen

Razpiše se referendum za uvedbo krajevnega samopriskupka za sofinanciranje asfaltiranja cest in napeljavo javne razsvetljave za sledeče ceste: Bistriška 1,3,4,5,6,7,8, Šlandrova 1,2,3,4,4a,5,7,8,9, Kidričeva 20 oziroma za vse, kateri niso plačali komunalnega prispevka v ta namen.

2. člen

Na referendumu glasujejo vsi občani, ki so vpisani v volilnem imeniku ter vsi zaposleni, stari nad 15 let, ki so v delovnem razmerju z območja Krajevnih skupnosti Slavka Šlandra Domžale, kjer se uvede krajevni samopriskup.

3. člen

Referendum bo v soboto, 26. septembra 1981 v prostorih Krajevnih skupnosti, Kidričeva 14. Referendum izvede volilna komisija krajevnih skupnosti Slavka Šlandra. Volilna komisija izvoli volilni odbor in namestnike.

4. člen

Na referendumu se glasuje neposredno in tajno z glasovnico, na kateri je naslednje besedilo:

5. člen

Samopriskup se plačuje v obrokih, za kar se zaračunajo 6 % obresti. Prvi obrok 1/4 v letu 1981 v mesecu novembru in 6 % za preostalo obveznost.

Drugi obrok 1/4 do 30/3-1982 in 6 % obresti za preostalo obveznost.

Tretji obrok 1/4 do 30/3-1983 in 6 % obresti za preostalo dejavnost.

Četrti obrok 1/4 do 30/3-1984 in 6 % obresti za preostalo obveznost.

6. člen

Hišni lastniki, ki so podpisali izjavo o sofinanciranju asfaltiranja cest in napeljavo javne razsvetljave, poravnajo svoje obveznosti na podlagi tega sklepa.

7. člen

Denarna sredstva zbrana s krajevnim samopriskupkom so namenska in se zbirajo na žiro računu Krajevnih skupnosti Slavka Šlandra, Domžale pri SDK Domžale.

8. člen

Svet Krajevnih skupnosti Slavka Šlandra Domžale se pooblašča, da rešuje prošnje posameznikov za znižanje prispevka ali podaljšanje obrokov plačila.

9. člen

Za zbiranje sredstev in izvajanje del, ki se bodo financirala iz teh sredstev, odgovarja Svet Krajevnih skupnosti Slavka Šlandra Domžale, ki je dolžan o zbranih sredstvih in uporabi istih seznaniti krajane na krajevno običajen način.

10. člen

Stroški za izvedbo del iz prvega sklepa tega člena so predvideni v višini:

1. gradbena dela za asfaltiranje cest	1,830.567,55 din
2. za javno razsvetljavo	231.997,15 din
SKUPAJ:	2,062.564 70 din

Dela navedena v 1. členu tega sklepa se bodo financirala takole:

	Prispevek prebivalcev	Prisp. kraj. skup. in ostala družb. sredstva	Skupaj
Za asfaltiranje cest	230.000 00	1,600.567,55	1,830.567,55
za javno razsvetljavo	34.500,00	197.497,15	231.997 15
SKUPAJ:	264.500,00	1,798.064,70	2,062.564,70

11. člen

Pred izvedbo referenduma morajo biti občani seznanjeni z osnutkom sklepa, ki bo urejal uvedbo krajevnega samopriskupka.

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Občinskem poročevalcu.

PREDSEDNİK
Skupščine KS „S. Šlandra“
DEISINGER Milan, l.r.

GLASOVNICA za referendum dne 26. 9. 1981

o uvedbi krajevnega samopriskupka v denarju za sofinanciranje asfaltiranja cest in napeljave javne razsvetljave na Bistriški in Šlandrovi cesti.

Samopriskup se uvede in plačuje v enkratnem znesku v letu 1981 na stanovanjsko stavbo, obrtno dejavnost, obrtno dejavnost prevoznitvo in obrtno dejavnost gradbeni stroji.

- a) za ceste – lastniki stanovanjskih hiš, navedeni v členu 1 10.000,00 din
- b) obrtno dejavnost na zaposlenega vključno mojster 5.000,00 din
2. Za javno razsvetljavo, vsi lastniki stanovanjskih hiš navedeni v členu 11.500,00 din

Glasovalec izpolni glasovnico tako, da obkroži besedo „ZA“, če se strinja z uvedbo krajevnega samopriskupka, sicer pa besedo „PROTI“.

„ZA“

„PROTI“

GLASUJEM

Dekliški pevski zbor KUD „Tine Kos“ iz Moravč ob nastopu ob dnevu republike v partizanskem domu v Moravčah

MORAVČANKE RADE PREPEVAMO!

Danes vam predstavljamo dekliški pevski zbor, ki ga uspešno vodi zborovodja Milan Kokalj iz Moravč.

Milan Kokalj je star 28 let, rojen je v Predvoru na Gorenjskem; stanuje v Moravčah, po poklicu pa je galanterijski tehnik. Ker je v moravški dolini dosti mladine, je bila dana njegova pobuda, da bi svoj delež na področju kulturne dejavnosti kraja lahko prispevala še dekleta. Tak predlog je bil tudi sprejet s strani društva KUD „Tine Kos“ ob podpori vseh družbenopolitičnih organizacij Krajevne skupnosti, in tako je meseca novembra 1979 prišlo do sestanka. Na njem je bila izražena želja po obstoju dekliškega pevskega zbora. Takoj so pričeli z vajami in opaziti je bilo, da so dekleta navdušena. Tako je zbor dva meseca kasneje že prvič tudi nastopil in se predstavil domači publiku na novoletnem koncertu. Uspeh je bil popoln, kar je bila edina garancija, da bo zbor deloval še z večjim zanosom naprej, saj so bili prvi koraki že storjeni. Zadnji javni nastop je bil 7. februarja tega leta za Prešernov dan in 40-letnico vstaje slovenskega naroda v Domžalah. Tudi ta nastop je v celoti uspel.

Zborovodji smo zastavili nekaj vprašanj:

S kakšnimi načrti stopa dekliški pevski zbor?

„Sodelovati želimo v kulturnem programu na različnih krajevnih prireditvah kot so: proslave, spominska obeležja in novoletni koncerti. Prvo sodelovanje bo na občinskih revijah pevskega zbora. Kot glavni cilj pa imamo pripravo samostojnega koncerta. Tega predvidevamo, bomo naštudirali nekako v jeseni za praznik dneva republike?“

Ali se že pripravljate na nastope?

„Zbor se pripravlja na vajah, kii so enkrat tedensko ob petkih v večernih urah v Partizanskem domu v Moravčah.“

Kdo vse prihaja na vaje?

„Na vaje prihajajo dekleta iz

Moravč in okolice, ki večinoma obiskujejo srednjo šolo. Njihova povprečna starost je 18 let. Med temi pevkami je tudi nekaj poročenih. Vendar jih zaradi ljubezni do petja ne ovirajo družinske obveznosti in so vedno na vajah ter nastopih.“

Kje pa ste se vi naučili slovenskih pesmi, da lahko učite zbor?

„Imam nižjo glasbeno šolo ter dve leti srednje šole za solo petje. Med tem časom sem bil več kot deset let izredni član moškega pevskega zbora v Moravčah. Poleg tega se ukvarjam z instrumentalno glasbo, kjer sodelujem z različnimi ansambli. To je strokovna podlaga in praksa dirigenta. Vendar je bila v meni v prvi vrsti prisotna velika ljubezen do slovenske pesmi, predvsem pa veselje do zborovskega petja in sicer v začetku kot peva,

kasneje pa zborovodje“.

Katera je vaša najljubša pesem?

„Ker zbor deluje šele dobro leto je razumljivo, da je repertoar zbora še bolj skromen in zato temu primerna kvaliteta, pa tudi lažji izbor pesmi. Vendar pri nas tu velja „da vaja dela mojstra“ in zato morda čez nekaj let pričakujemo soliden in kvaliteten nivo dekliškega zbora. Ker pa so dekleta mlada, si dirigent poleg tako imenovanega železnega repertoarja zborovske pesmi dovoli še malo bolj živahno in zabavno vrsto glasbe. Tako zbor izvaja zabavne priredbe slovenskih pesmi, najljubša pa jim je priredba Verdijeve opere Nabucco – zbor sužnjev.“

Kako dolgo pa nameravate ostati v zboru?

„Ker mi delo s tako zasedbo zbora ustreza predvsem zaradi svojevrstne interpretacije – prepevanja, želim da bi zbor dalj časa obstojal, saj je delo z mladimi

(glede učenja) veliko lažje. Imamo možnosti, da se v kasnejši fazi predstavimo tudi širši javnosti izven občinskih okvirjev. Tako svojevrstno – predvsem pa kvaliteto bogatimo zaklad slovenskega zborovskega petja.“

Zaradi popolnejših nastopov so potrebna enotna oblačila?

„V pretekli sezoni so vse pevke prejele enotne obleke, krila in bluže. Vse to je kupilo domače kulturno umetniško društvo.“

Ali prejema vaš zbor tudi finančna sredstva?

„Naše društvo prejme vsako leto takozvano dotacijo, na podlagi programa, finančna sredstva nakazujejo: Zveza kulturnih organizacij Domžale in Krajevna skupnost Moravče. Tako del teh sredstev dobi tudi dekliški zbor, je končal pogovor Milan Kokalj.“

Pogovor in foto: Jože Novak

USPEH HARMONIKARJEV V ITALIJI

Harmonikarski orkester Domžale, ki ga vodi neumorna Majda Golobova, niza uspeh za uspehom. Po nastopu v Puli, kjer so naleteli na velik odziv občinstva in ugodno strokovno oceno, so se udeležili še harmonikarskega tekmovanja v italijanskem mestu Camalo v bližini Benetk. To je bilo njihovo tretje sodelovanje v Italiji in tudi tokrat so se odlično odrezali, saj so med šestimi orkestri, med katerimi so bili tudi tokrat tudi iz Sicilije in iz naše Pule, osvojili prvo mesto, s 96 doseženimi točkami od 100 možnih. Njihov uspeh pa je toliko večji, ker so nastopili in prodrli s sodobnim programom, kakršen ni v navadi pri italijanskih orkestrih. Le-ti običajno igrajo priredbe znanih oper in podobno glasbo. Vsak

član orkestra je prejel posebno priznanje, vodja orkestra Majda Golobova pa je poleg svojega priznanja prevzela tudi prelep pokal, ki so ga harmonikarji osvojili s svojim igranjem. Navdušili pa niso le žirije, ampak tudi organizatorje takih tekmovanj, tako da so jih že povabili na tekmovanje, ki bosta prihodnje leto v Trstu in Camaloju. Povabili so jih tudi na letošnje tekmovanje v Pescaro, kamor pa žal ne morejo iti, ker nimajo dovolj sredstev za pot. Zato pa so povabili v Domžale Slovenski harmonikarski orkester iz Trsta, ki jim je že v ekrat izkazal gostoljubje. Oddolžili se mu bodo s skupnim koncertom, ki bo v Domžalah koncem oktobra.

TOMAŽ BOLE

Harmonikarski orkester na tekmovanju v Italiji

iz naših krajevnih skupnosti

MALA ANKETA:

V ŠOLO S KOMBIBUSOM!

Vsako jutro se vrhpoljski šolarji „Male šole“ zberejo pred trgovino in nestrpno čakajo šolski kombibus, ki ga vozi Franci Vehovec iz Moravč.

Tako otroci prihajajo iz vseh enajstih vasi Krajevne skupnosti Vrhpolje-Zalog, da jih kombibus odpelje v šolo Jurija Vege Moravče. Sicer je podružnična šola na Vrhpolju od preteklega leta v adaptaciji (obnovitvenih delih), zato morajo vsi šolarji trenutno obiskovati matično šolo v Moravčah. Sicer se veselijo jeseni, ko bo domača šola na Vrhpolju spet obnovljena, da bodo v njo zopet hodili iskat učenosti.

Voznik Franci Vehovec skrbi za svoje varovance, da jih vsako jutro ob 7,20 uri odpelje v Moravče in ravno tako popoldne nazaj. Sam pravi, da z njimi nima težav, ker ga vsi spoštujejo in so tudi ubogljivi. Včasih pravi, da pride do okvare na vozilu, zaradi tega pa poskrbi za drugo vozilo.

Franci je zaposlen na osnovni šoli Jurij Vega v Moravčah in opravlja prevoze šolskih otrok s celotnega področja moravške doline, to je iz štirih krajevnih skupnosti.

V zvezi s temi prevozi so najmlajši učenci male šole povedali:

Nataška JERAS, stara 6 let iz Zg. Javoršice 2:

Pravi, da hodita s sestro Nuško vsako jutro po 2 km daleč na Vrhpolje. Za v šolo jih pokliče stara mama že kar zgodaj zjutraj, da ne zamudita kombija. V šolo hodi rada, veseli pa se šole na Vrhpolju, če bo obnovljena v tem letu. Pravi, da je šofer kombija priazen, pa tudi tovarišica v šoli je dobra.

V malo šolo v Moravče hodi rada, saj se vozi s kombijem. Samo zjutraj mora zgodaj vstati, da pride pravi čas na Vrhpolje, saj mora peš hoditi kar 20 minut. Tovarišica v šoli je dobra. Janja se je marsikaj že naučila, pa tudi šofer je priazen z otroki. Pozimi niso kar tri mesece imeli pouka. Sedaj pa ga imajo vsak dan, pa zato komaj čaka trenutka, da jih odpelje kombi. Veseli se jeseni, ko bo podružnična šola na Vrhpolju obnovljena.

Damjan GOTAR, star 7 let iz Goričice št. 5:

„Lansko leto sem začel obiskovati malo šolo v Moravčah. V zimskem času je nismo imeli. Sedaj jo imamo vsaki dan. Zjutraj me pokliče mamica, da pridem pravi čas na postajo Selo, koder čakamo na kombi. Po glavni cesti moram hoditi kar dobrih 20 minut. Vedno hodim ob robu ceste, zaradi varnosti; pa tudi rutko nosim. V šolo hodim rad, tovarišica je prijazna, pa šofer Franci tudi.“

Matjaž KRIŽMAN, star 7 let iz Kokošenj št. 5:

V malo šolo hodi rad. Zjutraj ga pokliče stara mama, če mamica dela. Vstati mora ob 6. uri, da ne zamudi

kombija. Hoditi mora peš 15 minut, pa še po glavni cesti. Hodi ob robu, za vratom pa nosi rumeno ruto; zaradi varnosti. V šoli je prijazno, igrajo se in učijo, pišejo in rišejo. Tovarišica Nuška je dobra z njimi, če jo poslušajo. Pozimi ni bilo šole, takrat se je sankal. Sedaj ima šolo vsako dopoldne.

Vesna GROSELJ, stara 6 let iz Vrhpolja 1:

„Vsako jutro se otroci zberemo pred trgovino na Vrhpolju in čakamo na kombi. V šolo hodim rada, ker je tovarišica Nuška dobra, pa tudi nekaj sem se že naučila. Veselim se jeseni, ko bo šola na Vrhpolju obnovljena in bom v prvi razred hodila tukaj.“

Darja BARLIČ, stara 6 let iz Zg. Tustanja št. 5:

„V malo šolo hodim od lanske

jeseni. Zjutraj me kliče stara mama, včasih pa tudi mamica. Na Vrhpolje imam hoditi peš kar 20 minut. Tu nas ob 7,20 uri naloži kombi in odpeljemo se v Moravče. Šofer Franci je strog in zahteva red in disciplino. V šoli nas uči tovarišica Nuška; rada jo imam, pa tudi učim se rada. Veselim se šole na Vrhpolju, če bo do jeseni obnovljena?“

Iz razgovorov, ki sem jih napravil s šolarji je razvidno, da se ti veselijo otvoritve podružnične šole na Vrhpolju, da bodo imeli krajšo pot do nje. Prav tako si tudi ostali krajan želimo, da bi šola resnično bila usposobljena že naslednje šolsko leto. Prepričani smo, da bo tako.

Jože Novak

OGLAS

V varstvo vzamem otroka v starosti 8 mesecev do 1. leta. Relacija Domžale-Šentjakob.

Naslov: Uršič Anica, Dragomelj 9, Domžale.

OGLAS

Oblagam stene stanovanja z „knin gips ploščami.“ Plošče pridejo lepljene na zid, kateri je v surovem stanju in še ni ometan. Obložene so pripravljene za takojšnje polaganje tapet. BALUT Vincena, Ul.Mati-je Blejca 7, KAMNIK.

OGLAS

Prodam eno leto staro, prenovljeno in dobro ohranjeno motorno kolo „Tomos APN-4“. Domžale, Kovičeva 27.

OGLAS

Sprejem v varstvo dva ali tri otroke. Naslov: Milena Hribar, Veljka Vlahoviča 3, Domžale.

ALI BODO TI PODATKI KOGA STREZNILI?

Stanje na naših cestah in varnost postajata vedno bolj zaskrbljujoča, saj ugotovitve kažejo vse bolj grozečo podobo. Res je sicer, da se je število prometnih nesreč v primerjavi s prvim polletjem 1980 rahlo zmanjšalo, vendar je vse večje število nesreč s smrtnim izidom in težkimi telesnimi poškodbami. Varnost v cestnem prometu pa je ena izmed osnovnih načel v koloni pločevine, ki še stalno narašča. Poleg tega bodo naše ceste skozi vse šolsko leto polne otrok, kar bo še posebej vplivalo na število prometnih nesreč.

Ker stanje v občini Kamnik ni dosti boljše, so se delavci milice dogovorili za skupno akcijo — preventivno kontrolo voznikov v obeh občinah.

Tako so bile v mesecu avgustu izvedene tri akcije, in sicer 18., 21. in 27. avgusta, ko je bilo na „delu“ osem patrulj na različnih krajih na območju obeh občin. V tej akciji so sodelovali delavci Postaje milice iz Kamnika in Domžal, Postaje prometne milice, Začasne enote milice in delavci oddelka za zatiranje kriminala. Tako je bilo v vseh treh akcijah kontroliranih 1.554 voznikov, ki so se v času kontrole nahajali na javnih cestah.

In kaj je bilo ugotovljeno?

Seznam kršitev je zelo dolg, zaradi tega bomo omenili samo tiste, ki so „najpomembnejše“ in ki kažejo po mnenju delavcev milice naš cestni vsakdan:

— 112 voznikov je vozilo pod vplivom alkohola, kar je dokazal alkotest (nekaj med njimi je bilo „poštenih“ in so sami povedali, da so pili alkoholne pijače);

41 občanov je sedelo za volanom brez vozniškega izpita. Koliko poznajo cestno-prometne predpise je drugo vprašanje;

6 voznikov se je vozilo v času, ko jim je izrečen varstveni ukrep; odvzem vozniškega dovoljenja;

52 voznikov je ostalo brez vozniškega dovoljenja;

19 voznikov je oddalo prometna dovoljenja;

365 voznikov je bilo opozorjenih. Upamo, da so se zapomnili, kaj so jim povedali skrbniki varnega prometa;

4 občani so kršili določila javnega reda in miru, itd.

EPILOG: Sodniki za prekrške v Domžalah in Kamniku bodo pridno pisali kazni, saj je bilo danih kar 181 predlogov zoper kršitelje.

Čeprav smo zapisali le nekatere podatke, pa se vendar sprašujemo — upamo, da se tudi tisti, ki kršijo predpise:

KDAJ bomo spoznali, da moramo imeti za opravljanje motornega vozila tudi vozniški izpit?

KDAJ bomo toliko varnostno osveščeni, da smo izgubili vozniško dovoljenje zaradi prometnih prekrškov in če naše vozniško dovoljenje „počiva“, potem naj isto počenja tudi naš avto?

NA KOGA se bodo „jezili“ vsi tisti, ki bodo dobili „pozdrave“ od Sodnika za prekrške?

Verjetno na ta vprašanja vemo odgovore, toda spet bomo našli izgovore, da smo čisto po nedolžnem padli v „zasedo“, ali pa se bomo pridružili nekaterim tistim občanom, ki kaj radi trdijo, da so jih „čakali“ ob cesti, ker jih imajo „na piki“.

Verjetno bi bilo bolje, če bi se iz tega naučili kaj koristnega, predvsem pa to: da sta varnostna kultura in preventiva v cestnem prometu edini način, da ne bomo že jutri med povzročitelji težkih prometnih nesreč. Malce samokritike nam ne bo škodovalo!

KDAJ bomo spoznali, da volan in alkohol ne spadata skupaj?

KDAJ bomo končno začeli razmišljati o tem, da pod vplivom alkohola ne izpostavljammo nevarnosti le lastno življenje, ampak slehernega koristnika javnih prometnih poti?

NENAPOVEDAN OBISKOVALEC STANOVANJ

Koncem lanskega leta in letos je bilo na območju občin Kamnik in Domžale storjenih več kaznivih dejanj tatvine v stanovanjih, kjer so ostali enaki prstni odtisi in tudi sledi obutve so bile zelo podobne. Delavci milice iz Kamnika in Domžal so po številnih prijavah oškodovancev 17. 7. 1981 podali ovadbo zoper A. M., začasno stanujočega v Kamniku, Cankarjeva 3, katerega bremenijo za 19 tatvin v stanovanjih v Domžalah in Kamniku. Zanimivo za to ovadbo, katere seznam tatvin verjetno še ni dokončen, je v tem, da gre za izredno „trdovratnost in izredno drznost storilca“, ki jo imajo ponavadi najbolj zakrknjeni storilci kaznivih dejanj.

Poglejmo samo nekaj nenapovedanih obiskov A. M. v naši občini:

18. 11. 1980 je storil vlomno tatvino v škodo S. V., Kraigherjeva 29, Domžale, kjer je skozi priprto pritlično okno prišel v spalnico in vzel vse, kar mu je prišlo pod roke: denar, zlatnino in druge dragocenosti v vrednosti 8.000,00 dinarjev.

16. 1. 1981 se je namenil na sprehod po stanovanjski hiši L. A., Brejčeva 1, Domžale, kamor je prišel skozi priprto kuhinjsko okno. Na svojem sprehodu je vzel 20 gr zlata, tujo valuto, zlatnino in končno odšel skozi garažna vrata, pred tem pa pobral še nekaj stvari. Obisk se je splačal, saj je z obiskovalcem odšlo za 85.000,00 din vrednosti.

V noči od 14. na 15. marec 1981 je na enak način prišel v stanovanje N. P. na Homcu ter se na kratkem sprehajanju po stanovanju „oskrbel“ z 2.000,00 dinarji. Ker je bila bira za to noč premajhna, je skušal priti v hišo J. T. v Bolkovi ulici, vendar mu kljub temu, da je pod okno postavil mizo, ni uspelo priti v stanovanje. Razočaran se je napotil proti hiši last N. D., vendar mu tudi tu ni uspelo priti do novega „zaslúžka“ in je za to noč prenehal z delom.

22. 5. 1981 je ob eni po noči nadaljeval z obiski. Napotil se je k K. Š., Taborska 14, Domžale. Lastnik stanovanja je počival, naš znanec pa se je sprehodil po stanovanju in odšel z 8.000,00 dinarji skozi vhodna vrata, ki jih je predhodno

odklenil, in se izgubil v noč.

7. 7. 1981 ponoči med 2. in 3. uro je s pomočjo lestve prišel na balkon stanovanjske hiše v Mengšu, Zavrti 15, od tod pa v kuhinjo in dnevno sobo, kjer je med potjo odpiral predale in pobiral denar. Všeč mu je bil tudi magnetofon nemške znamke, s katerim je odšel iz hiše. Izgleda pa da ni bil preveč glasbeno navdahnjen, zato ga je odvrgel 100 m od hiše. Vendar mu pohajkovanja še ni bilo zadosti, zato si je ogledal pri G. T. v Kersnikovi kletna okna, vendar izgleda, da so bila dovolj trdna, da se ni mogel „zameriti“ lastnikom in je rajši odšel.

Drugačnega mnenja pa je bil v stanovanjski hiši Š. M., Glavarjeva 4, ravnotako v Mengšu, kjer je iz avtomobila v garaži vzel 50,00 din in se podal v stanovanje, kjer je nabral za okoli 3.000,00 din različnih dragocenosti.

Toda tudi to mu še ni bilo zadosti in je skozi straniščno okno zlezal v notranjost druge hiše, se sprehajal med spečimi in za slovo odnesel ročno uro.

Zaradi teh „podvigov“ v naši občini pa nikakor niso bili „pri-krajšani“ z nenapovedanimi obiski kamniški občani. Tudi njih je obiskoval in jim pridno odnašal vse, kar se mu je dopadlo.

Koliko je bilo vseh tatvin, bo pokazala preiskava, čeprav A. M. zanika vse tatvine in to kljub temu, da so v njegovem začasnem prebivališču našli precej „prisvojenih“ stvari, ki so jih posamezniki tudi prepoznali.

Pri tem pa se nam vendar vsiljuje nekaj vprašanj:

KAKO, da si posamezniki, ki so se tako ali drugače „srečali“ z obiskovalcem, niso zapomnili njegove postave, da bi ga vsaj delno osebno opisali?

KAKO imamo v stanovanjih shranjeno zlatnino in druge dragocenosti, pa ne, da bi to skrivali samo pred neljubimi gosti, ampak tudi zaradi otrok, ki kaj radi stikajo po stanovanju?

ALI RES skrbimo, da so prostori primerno zaprti (čeprav nam je včasih vroče), da bi bili varni pred nenapovedanimi obiskovalci?

Dolgotrajno delo delavcev milice je rodilo plodne sadove, saj so razvozlati številne tatvine, naša dolžnost pa je, da jim v bodoče pomagamo z boljšim opazovanjem, saj bomo tako preprečili marsikatero tatvino in nepotrebna pota, ki smo jih kot oškodovanci sedaj prisiljeni narediti.

PODVIGI MED POČITNICAMI

Tudi v vzgojno varstvenih zavodih, kjer prestajajo kazni mladoletniki, imajo počitnice. Iz takšnega zavoda v Planini pri Rakeku je prišel na počitnice M. D. iz Mengša, vendar se mu je zahotelo, da obnovi pridobljeno „znanje“, ki ga je pred časom spravilo v zavod.

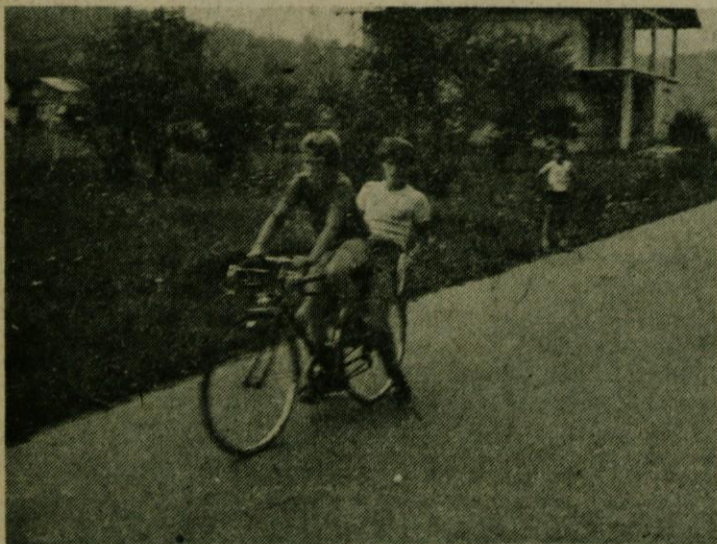
V sodelovanju z mladoletnikoma R. V. in R. A. iz Ljubljane so se ponoči 4. na 5. julij spravili na streho skladišča Slovenijasporta v Loki pri Mengšu, kjer so odstranili nekaj opek in se spustili v skladiščne prostore. To noč so odnesli samo selotejp in vse kaže, da so preverjali svoje nekdanje sposobnosti. Toda že naslednjo noč, to je 6. 7., so se ponovno odpravili v skladišče, vzeli 4 pare Elanovih smučí in tri škatle smučarskih čevljev Alpina Žiri ter vse skupaj odpeljali v Ljubljano v neko drvarnico, kjer so pozneje ukradene stvari dobili varnostni organi. Škoda je bila ocenjena na 25.000,00 din. Toda že prejšnji večer je M. D. vlomil skozi lesena stranska vrata v skladišče Opremotehne v Loki pri Mengšu. Iz nezaklenjene pisarne je odnesel radiokasetofon na škodo delavca R. R. iz Gornjega grada.

Za popestritev počitnic se je M. D. sposojal tudi motorna kolesa. Tako si je v Ljubljani, na škodo K. M. sposodil TOMOS avtomatik in se z njim pripeljal v Mengeš. Verjetno se je za to dejanje pripravil, kar kaže to, da si je 3. 7. na travniku pri letnem gledališču v Mengšu „sposodil“ motorno kolo na škodo M. T. iz Mengša. Pri opravljenem razgovoru na Postaji milice v Domžalah pa se je mladoletni M. D. „spomnil“ še za tri primere nezakonitega izposojanja, in sicer dveh motorjev in goriva.

OVADBA je dana, pošteni občani pa si le želimo, da bi se mladoletni M. D. v vzgojno varstvenem zavodu naučil kakšnega bolj poštenega poklica, s katerim se bo lahko preživil.

Gradivo pripravlja
Glavni urednik

ZAKAJ TAKO

Res je, da so kolesa draga, da je v teh pasjih dneh težko hoditi peš, toda res je tudi, da takšna vožnja ni dovoljena in da je tudi zelo nevarna. Če nekateri mladi in tudi starejši, ki takšne stvari gledajo v Loki pri Mengšu mislijo drugače, naj berejo „črne kronike“, kjer skoraj vsak dan pišejo o nesrečah zaradi takšnih in podobnih voženj. Cesta ni poligon, kolo je za eno osebo, pa tudi mladince na kolesu bi se moralo tega že naučiti v šoli. Saj menda imata kolesarski izpit?!

OTROCI IN PROMET – OB ZAČETKU NOVEGA ŠOLSKEGA LETA

Spet je zazvonil šolski zvonec in za otroke je minil čas brezskrbnih počitnic.

Za otoka se začne čas učenja, za starše in sploh za celo družbo pa velika odgovornost, kako preprečiti, da bi se našim najdražjim kaj zgodilo oz. kako obvarovati njihova življenja, saj vemo, da se tudi promet poveča, ker je septembra že nekako konec dopustov. Vsako leto na novo prestopi šolski prag tudi dosti prvošolčkov, katerih koraki so marsikdaj zelo negotovi. Še prav posebno pozornost zaslužijo prav ti in zato starši, odtrgajte si zjutraj tistih 15 minut in pospremite svojega malčka na poti v šolo ter ga med potjo poučujte in mu nasploh s svojim obnašanjem dajte dober zgled na prometnih površinah. Ker je otrok najbolj dovzeten za mnenje svojih staršev, storimo vse, da bi obvarovali mlada življenja.

— SPV —

AVTOS
DOMŽALE

AVTOSERVIS
Domžale
Ljubljanska c. 1

razpisuje po sklepu delavskega sveta

JAVNO LICITACIJO

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

Hidravlična naprava 25 T	Izključna cena:
Hidravlična naprava 10 T	2.000,00 din
Elektronski kalkulator Sharp	500,00 din
Elektronski kalkulator Royal	10.000,00 din
Naprava za pranje rezervnih delov	100,00 din
Pripravljalna miza iz nerjaveče pločevine	500,00 din
Čok za sekanje mesa	500,00 din
Portalno dvigalo	10,00 din
Pisalni stroj Reinmetal	5.000,00 din
	500,00 din

ki bo v sredo, 23. 9. 1981 ob 10. uri v prostorih delovne organizacije.

Javne licitacije se lahko udeležijo pravne in fizične osebe, ki morajo pred pričetkom licitacije položiti 10 % pologa od izključne cene sredstev.

Vse nadrobne informacije dobite na sedežu delovne organizacije. Po predhodnem dogovoru je možen tudi ogled sredstev.

INDUSTRIJA POHIŠTVA
„STOL“ KAMNIK n. sol. o.

STOL

Odbor za kadre TOZD TEHNIČNE STORITVE
OBJAVLJA DELA IN NALOGE:

DVEH OBRATNIH ELEKTRIČARJEV IN ENEGA MEHANIKA TT NAPRAV.

K sodelovanju vabimo kandidate, ki imajo poklic širokega profila. Kandidati naj pošljejo pismene prijave v 15 dneh po objavi na naslov: „STOL“ KAMNIK, kadrovski sektor, Ljubljanska 45 61240 KAMNIK.

Ustrezne informacije dobite v kadrovski službi tel. 831–121, int. 223.

Kandidate bomo obvestili o izbiri najkasneje v 30 dneh po poteku roka prijav.

URADNI VESTNIK OBČINE DOMŽALE

Domžale, 10. september 1981, Št. 12

PRIOLOGA OBČINSKEGA POROČEVALCA, GLASILA OBČINSKE KONFERENCE

SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA DOMŽALE

Na podlagi 122. člena Poslovnika Skupščine občine Domžale (Ur. vestnik občine Domžale, št. 11/91), objavljam naslednji

URADNI POPRAVEK

odloka o spremembi odloka o prispevnih stopnjah za

financiranje družbenih in gospodarskih dejavnosti v občini za čas od 1. 1. do 31. 12. 1981, ki je bil objavljen v Ur. vestniku občine Domžale, št. 10/81 z dne 29. 6. 1981

Pri objavi citiranega odloka je prišlo v drugem odstavku prvega člena do pomote. Drugi odstavek prvega člena se pravilno glasi:

„Ostali zavezanci prispevajo sredstva za zdravstveno

varstvo v skladu s sklepom o prispevkih za združevanje sredstev za zdravstveno varstvo občinskih zdravstvenih skupnosti od 1. 7. 1981 dalje.”

SKUPŠČINA OBČINE DOMŽALE

Številka: 420-13/81-11

Datum: 21. 8. 1981

SEKRETAR SKUPŠČINE

FRANC TEKAVEC, l. r.

DOBER DAN, DOMŽALSKI OBČAN — ANTON JANČIGAJ

Šestega septembra si je Anton Jančigaj iz Mengša naložil že osmi križ. Dobro lahko skrije svoja leta, saj bi mu težko prisodili sedemdeset let, ne pa kar osem desetletij, kljub temu pa rad potarna o osamljenosti, ki je nasploh tako značilen spremljevalec starejših ljudi. Osamljenost pa je lahko še toliko bolj zoprna, če je človek že dobrih dvajset let priklenjen na posteljo oz. invalidni voziček. Anton Jančigaj je vseeno izredno živahen in zgovoren sobesednik. Večine dogodkov se spominja s takšno natančnostjo, da je ni večš marsikateri zgodovinar. Posebno rad se vrača v čase med NOB, ko je bil večkrat zaprt, vseskozi pa je vzdrževal zvezo s partizani in tudi nasploh delal na terenu.

KOT VAJENEC NA KRIŠKI GRAŠČINI

Pri Jančigaju v Mengšu se že trije rodovi ukvarjajo s kolarstvom oz. z „bognarijo“, kot so temu rekli. Anton Jančigaj se še dobro spominja, kako je hodil njegov ded popravljat vozove po hišah, precej dela pa je bilo tudi na Staretovem gradu v Mengšu. Oče je nadaljeval dedovo tradicijo do leta 1896, ko si je na ženinem „svetu“ postavil skromno hišo in začel delati v glavnem domu. Na tem koncu Mengša je bilo takrat le pet hiš, vse drugo pa je bilo še polje.

„Seveda sem se šel tudi sam učiti za kolarja,“ pripoveduje Anton Jančigaj, ko se pogovarjava o njegovih mladih letih. „Tradicija je morala iti naprej, sicer pa mi drugega tudi ni kazalo. Čeprav kolarstvo ni bilo kdo ve kakšen poklic, je bil vseeno vsaj eden izmed tistih, ki je obetal stalen kos kruha.“ Še dobro se spominja, da je hodil očetu pomagat popravljat vozove na kriško graščino. Bilo je 1915 leta. Anton je imel takrat 14 let. Oče je imel tudi sicer na kriški graščini vsako leto dela za cel mesec, 1915. leta pa jim je pogorel del gospodarskega poslopja, vsi vozovi in druga oprema, tako da je bilo dela za pol leta.

„Ker so obnovljali graščino, so tako rekoč noč in dan vozili les iz gozda. Pri tem se je tudi marsikaj polomilo, tako da dela ni in ni bilo konca,“ se spominja Anton Jančigaj. Na Križu so takrat vozili s tremi pari konj, s tremi pari volov, v sili pa so naučili voziti tudi bike.

„Z atom sva naredila več novih voz, treba je bilo narediti nove velike sani, lojtnike in tudi vse drugo. Atu so plačali po tri krone, meni pa po 1,30, kar je bil moj prvi boljši zaslužek.”

Kriška graščina je pozneje vedno bolj propadala, posebno od takrat naprej ji je šlo vse po zlu, ko ni bil več oskrbnik Vilčnik, najboljši oskrbnik te graščine.

Mengeš po 1. svetovni vojni

Anton Jančigaj rad pripoveduje o svojem rojstnem kraju, ko še ni bil tako velik.

„O, podoba trga pa je imel vseskozi!“ pribije ob tem. „Že od daleč se je videlo, da je Mengeš nekaj posebnega.”

Imeli so eno izmed večjih pivovarn, kjer so varili pivo po starem češkem receptu. Ob delu je bil vseskozi prisoten neki Čeh, tako da je delo res potekalo, kot je bilo treba. Lastnik pivovarne je bila Ljudska posojilnica iz Ljubljane, ki je pivovarno nasledila od Staretovih.

V Mengšu je bilo zelo razvito tudi slavninarstvo. Najmanj pet zasebnikov se je ukvarjalo s to obrtjo, imeli pa so tudi veliko slavninarsko zadrugo. Trdnih gruntov je bilo v tistem času vedno manj. Nekatere kmetije so čez noč prišle na boben.

„Seveda,“ se posmeje Anton Jančigaj, „kako tudi ne, ko pa so hoteli nekateri kmetje živeti po gosposko, denarja in možnosti za to pa niso imeli. Ta jara gospoda ni bila kaj dosti vredna.”

Poleg kmetov pa je bilo v Mengšu takrat veliko trdnih obrtnikov, ki so imeli vedno dovolj dela. Mengeš je bil poznan po dobrih čavljarijih, različnih mizarjih, spretnih kleparjih in seveda izvrstnih kolarjih.

„Življenje je bilo težko,“ pripoveduje Anton Jančigaj, „a vendar je kar šlo. Z očetom sva delala vozove, takšne „mesarske“ na vzmeti. Prodajal jih je Močnik, ki jih je tudi lakiral in opremil ter tapeciral.”

„Posebno veliko dela je bilo ob ljubljanskem velesejmu. Takrat je bilo treba pripraviti tudi do deset voz. Gospodarska kriza se je poznala povsod, vendar so se Jančigajevi nekako izvlekli, saj so vzeli v račun tudi hranilno knjižico, za katero so potem dobili nekaj živeža ali orodje za delavnico.”

„Oženil sem se še pred tem,“ se mu zasvetijo oči. „Dobil sem dobro ženo, Dornikovo, ki je bila tako pridna in čuteča kot nobena druga. Bila je sicer z velike kmetije, vendar ni bilo hude burje zato, ker sem jo vzel jaz, kolarjev sin. Vseskozi mi je močno stala ob strani, posebno pa po nesreči, vse do svoje smrti.”

Zapori in delo na terenu

Anton Jančigaj je bil povezan z naprednimi komunisti že pred začetkom oborožene vstaje. K njemu na dom so hodili Blejec, Urbanc, Ogrin, Cerar, dr. Zajc, Tomo Brejc, Mira Svetina tako rekoč vsi znani aktivisti. Od vsega začetka je Anton Jančigaj vzdrževal zvezo s partizani, jim pomagal s hrano, obleko in z vsem drugim, kar so potrebovali.

„Nemci so slutili, kako je z našo hišo, zato so jo ničkolikokrat prišli preiskat, da bi dobili kaj sumljivega. Leta 1942 so me v Kamniku zaprli za en mesec, potem pa so me morali izpustiti, saj mi niso mogli ničesar dokazati. Drugič sem

bil zaprt, ker sem prvoborca Lenarta s Koroske peljal k zdravniku dr. Zajcu, vse skupaj pa je nekdo ovadil. Tretjič sem bil aretiran 27. aprila 1943. Z ženo vred so naju poslali v Begunje, kjer sva točno pol leta trepetala za svojo usodo.”

Pri Jančigajevih je bilo vedno veliko ljudi, kot delavci ali kot kupci, zato je Anton Jančigaj bil še toliko bolj v negotovosti, kje ga bo kdo izdal. Nikdar nisi vedel, na čigavi strani je kdo. V Begunjah je bil na primer šestnajst dni v bunkerju, kjer je dobil hrano le vsake štiri dni, pozneje pa se je nekdo toliko zavzel zanj, da ga niso ubili, ampak je lahko delal celo v delavnicah.

„Nekaj časa sva bila skupaj zaprta tudi z dr. Tinotom Zajcem,“ se spominja. „Ko sem bil sam že v delavnicah, sem še vedno hodil spat v skupno sobo, samo da sem dr. Zajcu lahko nesel kakšno cigareto.”

Po begunjskem zaporu so se doma vrstile preiskave druga za drugo, tudi po dvakrat na teden. Ob koncu 1944 leta sta bila s sinom oba zaprta nekaj dni, ker nista privolila, da bi šel sin k beli gardi.

„Posebno nevarno je bilo tudi ob koncu vojne. Kdo ve, kako bi se končalo, če se ne bi pravočasno umaknil. Najbolj varnega sem se počutil ob partizanski vojski v Trzinu, drugod je bilo ponoči kljub svobodi še marsikaj, posebno pa različni osebni obračuni poražencev.”

Na mengeški občini

Jeseni 1945. leta je bil Anton Jančigaj izvoljen za tajnika mengeške nove občine. Predsednikoval ji je Ivan Vidali. Ko je šel predsednik študirat, je Jančigaj nekaj časa delal na obeh mestih.

„Odborniki so bili takrat čisto nekaj drugega,“ meni Anton Jančigaj. „Vsi so razumeli čas; vsi so bili izredno delavni, vsi pa so se obnašali tudi izredno gospodarsko!”

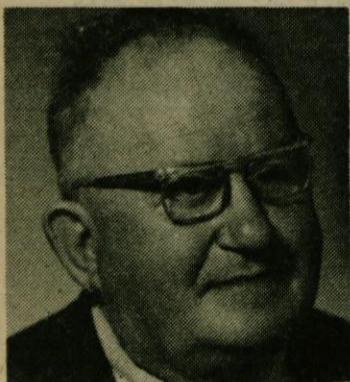
Ukvarjali so se z različnimi težavami, od obnove domačij do novih cestnih povezav, urejanja zemljišč, pobiranja davkov; tisoč stvari je bilo treba postoriti. Posebno hudo je bilo pozneje, ko se je začela gonja z obvezno oddajo živil.

Vmes so se z delom na mengeški občini spoprijeli tudi drugi, ptem pa je delo kot predsednik občine devet let opravljal spet Anton Jančigaj, vse do takrat, ko je mengeško občino prevzela domžalska.

„Po svoje je bilo delo na občini prijetno, saj sem bil vedno z ljudmi, v središču vseh težav in dogajanja, res pa tudi je, da sem zaradi občinskega dela delo doma, v delavnici, precej zanemara-

(Nadaljevanje na 26. strani)

V SPOMIN

19. junija 1981 so se sorodniki, prijatelji in znanci na domžalskem pokopališču še zadnjič poslovili od upokojenega mizarskega mojstra Jakoba Burja, ki je nenadoma umrl v 73. letu starosti.

Rojen je bil leta 1908 v Stobu. Osnovno in obrtno šolo je obiskoval v Domžalah, kjer se je tudi pri mizarskem mojstru Petru Juvanu izučil mizarske obrti. Mizarski mojster je postal leta 1939. Pred vojno je bil več let zaposlen v jeseniški železarni, kjer je izgubil tudi levo oko. Med 2. svetovno vojno se je vrnil domov. Po vojni je bil nekaj časa zaposlen pri rezbarju Kordežu v Domžalah, nato več let pri Reklamservisu v Ljubljani, nazadnje pa pri izdelovalcu lesne galanterije Jakobu Vavpetiču v Ljubljani. Tu je leta 1965 odšel tudi v pokoj. Znan je bil po tem, da je izdeloval izredno lepe lesne intarzijske.

Z ženo Minko, roj. Lenarčič se je poročil leta 1945. Na vrtu domače hiše sta naredila najprej leseno, kasneje pa zidano hišo. Kot mlad fant je več let igral pri domžalski godbi, kasneje pa, ko je bil zaposlen v Jesenicah, je nekaj let igral tudi pri jeseniški godbi. Vedno si ga videl na nepogrešljivem mopedu. Z ženo Minko sta se zelo rada oblekla v prelepe narodne noše. Zadnjih 15 let skoraj ni bilo pomembnejše

prireditve, kjer ju ne bi videli v narodnih nošah in lepim rdečim dežnikom, ki obvezno spada k narodni noši.

Bodi mu lahka domača zemlja.

TOR

Na pokopališču v Dobu so se številni občani, prijatelji in znanci 23. avgusta poslovili od Vikija Vrenjaka. Viki se je rodil leta 1934 na Viru pri Domžalah in to v družini, ki je v času NOB veliko doprinesla k narodnoosvobodilnemu boju in revoluciji. Že v rani mladosti je izgubil očeta, ki so ga okupatorji odpeljali v taborišče smrti, preživel mladost pri mami, ki je pomagala kljub okupatorjem vim grožnjam borbem in aktivistom. Pokojni Viki je bil aktiven na večih področjih v krajevni skupnosti, delal v Rdečem križu, Krajevni organizaciji ZB NOV in v Krajevnem odboru ZRVS.

Kruta bolezen je prekinila njegovo delo, vendar bo spomin na njega živel v ljudeh, ki so sodelovali z njim in se prizadevali za napredek rojstnega kraja.

VEIT JANKO

(Nadaljevanje s 25. strani)

ril. Nujno je bilo spet postaviti delavnico na noge."

Tako se je večletno delo Antona Jančigaja na občini končalo, deloval pa je še naprej v različnih društvih. Nadvse aktiven je bil pri godbi, kjer je celih štirideset let igral prvi krilni rog. Pri mengeški godbi je sodeloval od leta 1917, torej od časa, ko je igralo še precej ustanovnih članov. "V godbi nas je bilo takrat samo dvanajst, od tega devet starejših, ustanovnih članov."

Prav nič ni torej čudnega, da krasi njegovo sobo veliko priznanje godbenikov.

Po nesreči se je življenje spremenilo

Pred dobrimi dvajsetimi leti se je Antonu Jančigaju pripetila nesreča. Nesrečno mu je spodrsnilo na ledu, padel je na hrbet in si zlomil dvanajsti vretenec na hrbtenici. Od tedaj je ostal v postelji oz. na invalidnem vozičku. "V začetku je bilo hudo," se spominja ob tem, "potem pa sem se moral privaditi. Nekako je šlo naprej, čeprav se je kolo v hipu ustavilo."

Z invalidnega vozička je tudi življenje videti drugačno. Ljudje se pokažejo v drugi, pravi luči.

"Po ženini smrti mi je nekaj časa pomagal sin, pozneje je njegovo delo

zaradi prehude nahuje prevzela sovaščanka Albina Stele. Prava sreča, da jo imam." Vsako nedeljo ga obišče najboljši prijatelj Polde Aleš iz Topol, s katerim spregovorita o vsem, kar se je zgodilo. Včasih ga Veselič za dan ali dva odpelje v Belo krajino. Največ dni pa je omejenih na sobo, na pogled na cesto ter na branje knjig in časopisov. Na mizi leži odložena knjiga Dostojevskega, prebral je tako rekoč vse Tolstojeve knjige. Od domačih ga je najbolj navdušil Svetina z Ukano.

"Izmed časopisov prebiram Delo, Občinski poročevalec in TV-15. Včasih se hudo razburim, če preberem, da se hvali kdo izmed tistih, ki se je med vojno samo skrival."

Vesel je, da se ga vsako leto spomnijo pri Zvezi borcev in pri upokojenih. Med starimi znanci ga nikdar ne pozabi Ivan Tomšič. Drugi pa kakor da ne vedo, kje živi...

"Vse moje življenjske iluzije so že zdavnaj odplavale proč," pove z grenkobo v glasu. "Drugače sem kar zadovoljen, boli me le, da družba velikokrat preveč gleda na tiste, ki se trkajo na prsi in vpijejo, kaj so, pozablja pa na tiste, ki so veliko prispevali k današnjemu boljšemu življenju."

O tem verjetno vsi razmišljamo šele, ko se marsikaj ne da popraviti.

Z njim se je pogovarjal Ivan Sivec

ZAHVALA

Ob izgubi dobrega moža, strica, krušnega očeta in starega očeta

ANTONA JAPLJA,
upokojenca

se zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so pokojnika spremili na zadnji poti na mengeškem pokopališču. Posebna zahvala jarkemu župniku g. Milanu Grdenu in črnuškemu župniku g. Feliksiju Zajcu za opravljeni pogrebni obred.

Žena Ivanka in Slavko

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene in mame

ALOJZIJE JANE ŽIČ,

ki smo jo 25. avgusta pospremili na zadnji poti, se iskreno zahvaljujem vsem sosedom, prijateljem in znancem za spremstvo na njeni zadnji poti, izrečeno sožalje in darovano cvetje. Še posebno zahvalo smo dolžni pevskemu zboru SAP-Viator za zapete žalostinke in vsem, ki so se poslovili od nje pri zadnjem domu.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega

MIRKA POGAČNIKA

se iskreno zahvaljujem dr. Ivo Pecvu in Minki Logarjevi za pomoč v času zdravljenja, Lenčki in Tinci Zalokarjevi, ki sta mi pomagali v težkih trenutkih, sosedom, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti ter jarkemu župniku g. Milanu Grdenu za opravljeni obred.

Zalujoča Justina in vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage sestre in tete
ALBINE ZAJC
učiteljice v pokoju iz Male Loke

se iskreno zahvaljujem dr. Cerarju in patronažni sestri Jelki iz Domžal. Prav tako srčna hvala sestrar sv. Križa iz Male Loke ter sosedom, ki so ji pomagali lajšati bolečine v zadnjih urah njenega življenja.

Zahvaljujem se tudi župniku Hauptmanu in tov. Kopaču za lep pogrebni obred in poslovične besede. Hvala tudi šolskemu kolektivu Dragomelj, mladini za petje ter ostalim, ki so jo spremljali na zadnji poti in ji darovali cvetje.

Vsi njeni.

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi dobrega in skrbnega moža

JAKOBA BURJA
mizarskega mojstra v pokoju

se zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti in mu darovali vence in cvetje. Posebna zahvala g. kaplanu Kepicu, kakor tudi upokojenemu župniku in njegovemu soščolcu Francu Blaju za prelepe besede ob zadnjem slovesu.

Žena Minka

ZAHVLA

Sporočamo žalostno vest, da nas je po kratki in mučni bolezni v 84. letu starosti zapustila naša draga žena, mama, babica, prababica, sestra in teta

JOŽEFA PERGAR
roj. LUNDER

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali, izrazili ustno ali pismeno sožalje, ji darovali vence in cvetje ter jo tako številno pospremili na njeni zadnji poti k večnemu počitku.

Hvaležni smo za izredni ukrep dr. J. Logarju, Zdravstveni dom Domžale, dr. R. Đuriču, Zdravstvena ambulanta Moravče, Kliničnemu centru Ljubljana. Gani le so nas besede Lavrič Karola iz Moravč, prebrane ob odprtem grobu, Pevskemu društvu iz Moravč, župnikemu upravitelju v Moravčah za obisk in opravljen pogrebni obred.

Zalujoči: mož Franc, sin Janez in hči Rafaela z družinama, hči Doroteja in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob tragični, prezgodnji in boleči izgubi naše drage mame, hčerke in tete

PAVLE KLOBUČIČ
roj. Pirc z Gore pri Pečah

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste nam ob težkih trenutkih stali ob strani. Hvala za izrečeno sožalje in darovano cvetje, krajevni organizaciji SZDL Peče za nošenje prapora, pevcem Vaškega pevskega zbora, župniku za opravljeni obred in govor ter vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Zalujoči: Štefan, sin Darko, oče in mati, Lojze-Igor in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

ob nepričakovani smrti našega dragega očeta

BLAŽA MUŠIČA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam izrazili ustno in pisno sožalje, za njihovo pomoč, darovano cvetje in ki so ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti, 5. 8. 1981 v Mengšu.

Posebna zahvala Gasilskemu društvu Trzin za poslednjo čast, Krajevni organizaciji ZB NOV, menški godbi, pevcem, govornikom za poslovilne besede ter župnikoma za opravljen cerkveni obred.

Zalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi brata in strica

PETRA JERIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, sosedom in prijateljem ter vaščanom, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in nam izrekli sožalje. Zahvaljujemo se tudi patronažni sestri za obiske in pomoč, ZB NOV in duhovniku za opravljeni obred.

Vsi njegovi.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega moža, očeta in brata

JAKOBA KEGLA

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, predvsem podjetju Napredek Domžale, Varnost Mengeš, tov. Ivanu Leskovšku in vsem, ki ste nam priskočili na pomoč v teh težkih trenutkih in sočustvovali z nami prisrčna hvala.

Zalujoča žena z otroci.

ZAHVALA

ob težki in prerani izgubi naše mame, žene in stare mame

FRANČIŠKE ERMINIO

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so ji stali ob strani v času težke bolezni ter jo pospremili na njeni zadnji poti v tako velikem številu.

Posebna zahvala zdravniškemu osebju, posebno patronažni sestri Slavki za nesebično pomoč ob njeni bolezni. Zahvala tudi delovni organizaciji HELIOS, godbi iz Domžal, upravi TOZD Gostinstvo Veleblagovnica za podarjene vence, moravskim pevcem ter župniku za poslovilni obred.

Vsi domači, posebno pa neutolažljivi mož Tone.

Ob boleči izgubi našega dragega in skrbnega moža, očeta, starega očeta in brata

ANTONA MESARJA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so nam izrazili sožalje, mu darovali cvetje ter ga pospremili na njegovo zadnjo pot.

Posebej se zahvaljujemo dr. Pevcu, dr. Janežiču, dr. Velikonji in osebju bolnice Petra Držaja za njihovo pomoč in lajšanje bolečin ob njegovi težki bolezni.

Zahvaljujemo se Oktetu bratov Pirnat, organizaciji ZB NOV Vir za poslovilne besede, gospodu župniku za opravljeni pogrebni obred in delovnim organizacijam Obnova, Lesnina ter Hoja.

Zalujoči vsi njegovi.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega moža, očeta, starega očeta, pradedu, strica in brata

MIHA BOKALIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, sosedom in sodelavcem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in nam izrekli sožalje. Hvala tudi dr. Miranu Celestini in patronažni sestri Tilki Leb za skrbno nego ob njegovi dolgotrajni bolezni, vsem delovnim organizacijam, gasilcem, govornikom za tople besede in župniku za opravljeni obred.

Vsi njegovi.

ZAHVALA

Z bolečino v srcih ob mnogo prerani izgubi našega ljubega moža, očka

VIKIJA VRENJAK
rez. kapetan JLA
z Vira Šaranovičeva 30

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nam pomagali, nas tolažili z besedami sožalja, darovali cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti.
Hvala za poslovične besede v imenu ZB NOV Vir in vseh ostalih organizacij KS Vir tov. Veit Janku predsedniku sekcije kemičnih čistilcev Slovenije tov. Kregarju, praporščaku ZB NOV Vir in Dob RK Vir, Gasilskemu praporu Vir ter ZRVS Domžale. Prisrčna hvala tudi dobskemu gospodu župniku za lep pogrebni obred in pevskega zboru iz Doba.

V globoki žalosti vsi njegovi domači.

V SPOMIN

8. septembra je minilo leto dni, odkar nas je za vedno zapustil naš ljubljani

VINKO GRABNER
iz Domžal

Odšel si od nas mnogo, mnogo prezgodaj. V naših srcih je ostala neizmerna bolečina. Nikoli te ne bomo pozabili. Zahvaljujemo se vsem, ki se te spominjajo.

Tvoji najdražji

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene in mame

GIZELE GOMBOC
iz Domžal

se vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste se poslovili od nje na njeni zadnji poti na pokopališču v Domžalah, ji darovali cvetje in sočustvovali z nami, iskreno zahvaljujemo.

Mož Lojze, sin Darko in hčerka Mirjana

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dobrega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

PAVLA DIMCA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem za izrečeno sožalje, darovano cvetje. Hvala vsem gasilcem, članom ZB NOV in duhovnikom za spremstvo in govor na zadnji poti.

Vsi njegovi.

Komunalno podjetje Domžale
61230 Domžale
Ljuba Šercerja 4

objavlja prosta dela in naloge

2 VOZNIKOV MOTORNIH VOZIL

Pogoj: KV voznik C kategorije, odslužen vojaški rok, stanovanje v Domžalah ali okolici. Delovno razmerje sklepamo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Rok prijave je 15 dni.

slovenija ceste tehnika
n. sol. p., ljubljana, titova 38

OBJAVLJA

V TOZD Opekarna Ljubljana, obrat Mengeš, prosta dela oz. naloge:

VK KLJUČAVNIČARJA za opravljanje vzdrževalnih del (delavec)

Pogoji: ključavničar z izpitom za VK delavca in 8 mesecev delovnih izkušenj ali ključavničar in 3 leta delovnih izkušenj.

KV VZDRŽEVALCA I (1 delavec)

Pogoji: ključavničar ali mehanik z 8 mesečnimi delovnimi izkušnjami, ali tudi brez izkušenj. Zaželeno je, da imajo kandidati odslužen vojaški rok.

Na delo sprejmemo za nedoločen čas s pogojem poskusnega dela, ki traja dva meseca.

Rok za vlaganje prijav je 15 dni od objave.

Pisne prijave sprejema SGP Slovenija ceste Tehnika, Kadrovske izobraževalni sektor, Ljubljana, Vošnjakova 8.

AVTOSERVIS DOMŽALE

Komisija za delovna razmerja Avtoservis Domžale, Ljubljanska cesta 1,

preklicuje

objavo o potrebi prostih del in nalog, ki je navedena pod točko 3. oglasa, ki je bil objavljen v Občinskem poročevalcu dne, 10. 7. 1981.

Komisija

GLASBENA ŠOLA DOMŽALE

Odbor za medsebojna delovna razmerja Glasbene šole Domžale

objavlja
prosta dela in naloge:

1 učitelj kitare — delovno mesto Domžale — Mengeš

1 učitelj izraznega plesa in cicibanov — delovno mesto Domžale — Mengeš

1 učitelj nauka o glasbi in klavirja — delovno mesto Domžale — Mengeš — Radomlje,

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še strokovno usposobljenost določeno z zakonom o glasbenih šolah.

Razpisni rok traja 15 dni od dneva objave.

Kandidati naj pošljejo svoje ponudbe z ustreznimi dokazili na naslov: GLASBENA ŠOLA DOMŽALE, Ljubljanska c. 61, 61230 DOMŽALE.

PODELJENE LETOŠNJE KERSNIKOVE PLAKETE

Na predzadnjem junijskem koncertu v Grobljah, ko sta nastopila otroški in mladinski zbor Šolskega kulturnega društva Osnovne šole Josip Broz Tito pod vodstvom odlične zborovodje Metke Pichlerjeve, so podelili tudi letošnje Kersnikove plakete.

Tokrat so prvič podelili plakete po novem, saj so zaslužni kulturni delavci naše občine prejeli zlate, srebrne in bronaste plakete. Dušan Borštnar, predsednik skupščine in Stane Habe, predsednik Izvršnega odbora sta v imenu Kulturne skupnosti podelila plakete naslednjim kulturnim delavcem oziroma društvom:

Bronasto Kersnikovo plaketo so prejeli: Šolsko kulturno društvo Osnovne šole Josip Broz Tito za izredno kvalitetne uspehe v minuli sezoni, Herman Breznik ob življenjskem jubileju za velik prispevek k razvoju kulturnega življenja v občini, Danijel Potočan za kulturne dosežke v pretekli sezoni, ki so vidno obogatila življenje in delo občanov Domžal. Za dolgoletno in izredno uspešno delo na področju kulture pa so prejeli bronasto plaketo tudi Janez Kosmač, Marjan Lužar, Janez Merše, Štefka Mlakar in Vinko Svetlin.

Srebrne Kersnikove plakete sta izvršni odbor in predsedstvo skupščine Kulturne skupnosti prisodila za leto 1981 Godbi na pihala Domžale za zelo dobro uvrstitev na tekmovanju pihalnih orkestrov Slovenije, ter za več kot dvajsetletno uspešno in izredno aktivno delo na kulturnem področju v naši občini Tomažu Habetu, Tonetu Juvanu, Ivanu Ručigaju, Milošu Starbku, dr. Miroslavu Stiplovšku, Lojzetu

Stražarju in Stanetu Stražarju. Podeljeni sta bili tudi dve zlati Kersnikovi plaketi, in sicer Jerneju Leniču in Slavku Pišku.

Jernej Lenič je veliko prispeval k razvoju kulturnega življenja v domačinski občini kot predsednik Skupščine občine Domžale, kot predsednik Občinske konference SZDL in kot dolgoletni prosvetni delavec na osnovnih šolah v Krašnji in Domžalah. Ob opravljanju teh funkcij in pedagoškem delu je sodeloval pri številnih kulturnih akcijah, najbolj neposredno pa je njegovo delo v uspešnem razvijanju kulturnih dejavnosti v obdobju od leta 1971 do 1974, ko je bil poslanec prosvetno-kulturnega zbora Skupščine SR Slovenije in prvi predsednik oz. podpredsednik skupščine Kulturne skupnosti Domžale.

Slavko Pišek je že vrsto let predsednik Zveze kulturnih organizacij Domžale, član izvršnega odbora Kulturne skupnosti Domžale in predsednik DKD Svoboda iz Mengša. V svojem delu je na prvo mesto postavil ljubiteljsko kulturno dejavnost, za katero lahko rečemo, da se vidno dviguje in predstavlja v nekaterih dejavnostih pomembno mesto v slovenskem amaterizmu. Zlato Kersnikovo plaketo pa je Slavko Pišek prejel za več kot tridesetletno izredno aktivno delo na kulturnem področju v občini Domžale.

Priznanja zaslužnim delavcem na amaterskem kulturnem področju pa ob isti priložnosti podeljuje tudi občinska Zveza kulturnih organizacij. V njenem imenu je njen predsednik Slavko Pišek podelil sedemnajst priznanj za izredne zasluge v minuli in preteklih sezonah: Mavriciju Grošlju, Mihi Kavčiču, Olgi Kavčičevi, Bredi Kurzweilovi, Tonetu Lenčku, Adi Lovšetovi, Rajku Majdiču, Francu Osolniku, Metki Pichlerjevi, Mariji Rapetovi, Idi Rebulovi, Francu Ulčarju, Tonetu Volčiniju, Anici Vrhovčevi in Jožetu Žargiju.

TOMAŽ BOLE

Cesar in Martin Krpan na prireditvi v Studencu sta pobrala največ aplavza.

Igro je spremljalo najmanj 1.000 občanov naše in sosednjih občin.

LETOŠNJE KULTURNE PRIREDITVE NA STUDENCU

Pred napovedanim zadnjim nastopom v Letnem gledališču na Studencu pri Domžalah sem obiskal neumornega organizatorja, režiserja in dolgoletnega predsednika Kulturnega društva Miran Jarc Skočjan Lojzeta Stražarja. Pa mi je takoj povedal, da bodo Levstikovega Martina Krpana v priredbi prof. Mahničar izvedli še 8. avgusta, zadnja prireditve Don Pasquale pa bo 15. avgusta. Ker je bil obisk na sedanjih prireditvah izreden, čemer sta pripomogla trud in skrb, pa tudi lepo vreme, je prav, da napišem o tem nekaj več.

„Lojze, koliko časa so pa že prireditve v Letnem gledališču?“

„Prva prireditve v takrat še v provizornem letnem gledališču na požgani Grdavi domačiji je bila leta 1960, ob priliki otvoritve Studenske jame. Izvedena je bila „Bratova kri“, dramsko delo, ki jo je napisal brat Stane. Ker prostor še ni bil primeren in so gledalci le slabo videli izvajalce, smo po gostovanju Sentiakovega gledališča pristopili k urejanju sedanjega odra, uredili smo pa tudi vzpetino nad nekdanjo Grdavo domačijo v amfiteatralni obliki. Pred približno petimi leti smo zbežtonirali sedeže. Akustika je odlična. To vzpetino smo odkupili od podjetja Emona. Poskrbeli smo, da smo sedeže pokrili s filcem, seveda bi jih radi opremili z lesom ali primernimi ploščami, posadili bomo še živo mejo, zgradili bomo morali še prostor, ki bo služil za razsvetljavo, prostor za hrambo kulis, ki jih sedaj hranimo v gasilskem domu in zasebnih hišah, pa garderobe za igralce. Naša največja želja pa je, da bi prostor pokrili, da ne bi bili v stalnem strahu pred vremenskimi nevšečnostmi. Saj obisk je iz leta v leto večji. Sem radi prihajajo domačini pa okoličani iz Moravske doline, Črnege grabna ter Domžal in bližnje okolice. Najprej je bila le ena predstava letno, letos smo imeli že štiri, pa še dve bosta, kar vsekakor niso mačje solze za društvo, ki ima „Gledališče“ na prostem.“

„Kje vse so pa doma igralci, pa njihovi poklici in starost?“

„V glavnem so domačini iz Skočjana,

Studenca, Krtine, Rače, Prevol, Košenj, Zaloga, Vrbe. Največ igralcev je iz vrst delavcev, pa uslužbencev, študentov in seveda tudi kmetov. Največ je mladih, nekaj tudi starejših, ki so mladi mentorji.“

„In kako je z igralci?“

„Ko izberemo igro, skličem igralce in jih seznanim s predvidenim dramskim delom. Težave pa nastanejo ponavadi že v začetku, ko pridejo na prvi sestanek največkrat igralci, ki so dobro začeli igrati, starejših pa ni. Seveda je treba nato od hiše do hiše. Priznati pa moram, da mi nobeden ni odklonil sodelovanja pri predstavi Martin Krpan, kjer je bilo skoraj 80 igralcev. Seveda je problem tudi s točnim prihajanjem na vaje. Zaradi nekaterih, je moralo večasih čakati tudi do 50 igralcev da je vaja bila uspešna, seveda se je marsikatera zavlekla prav radi tega tudi do 12. ure ponoči. Seveda so izostanki tudi opravičljivi. Biti moraš pa res pravi umetnik, da lahko spraviš toliko ljudi skupaj.“

„Kaj pa dogovori o gostovanjih?“

„Glavno je, da vem kaj obiskovalci prireditve želijo, da naj bo izvajano. Ko sem pregledoval dela posameznih gledališč, sem se odločil, da bo za naše gledališče najbolj primeren Matiček seženi v izvedbi Amaterskega gledališča Tone Cufar iz Jesenic. Upam, da sem dobro izbral, saj so bili obiskovalci navdušeni nad izvedbo tega dela. Pa tudi sami izvajalci so bili zadovoljni in prepričan sem, da njihovo gostovanje ne

(Nadaljevanje na 30. strani)

bo zadnje. Njihov tehnični vodja je izjavil, da takega čudovitega ambienta v letnih gledališčih še ni zasledil. Med obiskovalci je bil tudi znani član Avsenikovega ansambla Franc Košir, katerega žena je nastopila kot Nežka in tudi ni mogla skriti zadovoljstva nad velikim obiskom. Prireditve imamo ob sobotah, v slučaju slabega vremena pa v nedeljah. Če bi pa bilo oba dni slabo vreme moramo izvajalcem v slučaju če pridejo k nam, zagotoviti in izplačati vse fiksne stroške in tako riziko ni majhen in v tem slučaju za društvo zelo boleč. Obiskovalcem želimo posredovati čimveč veselih dramskih del, pa tudi ostalih del, saj želimo, da bi se pri gledanju in poslušanju čimbolj sprostil. Zato smo se letos tudi odločili, da organiziramo moped show, povabili smo pa tudi operne pevce, ki bodo izvedli opero Don Pasquale. Naše društvo se je pa odločilo, da ob 150 letnici rojstva Frana Levstika izvede Martina Krpana.

„Kaj pa sodelovanje s krajevnimi faktorji?“

„Želeli bi si več sodelovanja s Krajevnim skupnostjo in Krajevno konferenco SZDL, saj bi bili zelo veseli, da bi nam pri našem delu nudili več pomoči tudi pri nasvetih in ostalem, kajti sredstva, ki jih od časa do časa dobimo niso vse. Na žalost pa pri našem delu naletimo tudi na zapreke.“

„Kaj pa reklama?“

„Reklama je izredno važna pri izvedbi tako velikih in pomembnih prireditev kot smo jih imeli letos. Plakatov za naše prireditve nimamo, ker smo se prepričali, da le te premalo berejo. Zato smo se odločili za panoje, na katerih je pisano kdaj bodo naše prireditve in smo jih postavili ob moravski cesti na Studencu, v Domžalah, Dobu, Lukovici, Mengšu in Presejahu. Seveda poslušalce radia seznanjamo o prireditvah v radijskih obvestilih. Letos nam je pa prvič priskočila na pomoč tudi televizija, saj je bilo o Martinu Krpanu govora v petkovi oddaji „Ne prezrite“ pa še nekaj slik slikarja Lojzeta Perka je bilo objavljenih o Martinu Krpanu, v nedeljskem televizijskem dnevniku je bil pa tudi odlomek naše igre o Martinu Krpanu.“

„Kaj pa scena, režija, luč in ostalo?“

„Sceno za Martina Krpana je zasnoval upokojeni scenograf Prešernovega gledališča iz Kranja Saša Kump. Kulise je izdelal Viktor Orehek, ki je tudi sam velik privrženec dramskih del in je tudi sam veliko igral in tako dobro pozna težave amaterskih delavcev. Za izdelavo kulise je porabil 112 ur. Igre, ki jih je izvedlo naše društvo v letnem gledališču na Studencu, sem v glavnem režiral sam, razen prvih predstav Bratova kri in Hlapec Jernej, ki jih je režiral brat France. Seveda je s tem veliko dela. Delo je treba najprej razmnožiti, nato so bralne vaje, nakar sledijo same vaje. Za to gre pa nešteto ur. Zato ni čudno, da se hujuje žena, ko me ni nikoli doma. Letos smo montirali tudi steber za razsvetljavo, s pomočjo katerega lahko upravljamo s 15 našimi in z več

izposojenimi reflektorji. Pri tem moram pohvaliti neumornega Mavricija Grošlja, letošnjega nagrajenca ZKO, ki sam skrbi in odgovarja za tako zahtevno delo. Skrb za kulise je pa v glavnem na meni. Kostumov tudi nimamo, saj dobiti jih je izredno težko. Le dobremu poznavstvu se moram zahvaliti, da pridemo tudi do kostumov. Za to pa porabim najmanj dva dni dopusta.“

„Kaj pa naklonjenost prebivalstva?“

„Zares sem vesel, da imamo le z redkimi izjemami pri domačinih tako razumevanje za našo dejavnost. Gledalci zelo radi prihajajo, saj je že redkost, da je na prireditvah manj kot 80 obiskovalcev. Letos smo tudi poskrbeli za presenečenje. Na Moped showu so obiskovalci dobili v odmoru medeno žganje, pri Matičku sadne sokove, pri Krpanu bombone, v naprej tudi ne bo manjkalo prave kave. S tem upam, da smo vzpostavili neposreden stik z izvajalci in gledalci, poskrbeli smo pa tudi za domačnost. Temu se niso mogli načuditi gostujoči, kako, da nam je to tako lepo in tudi hitro uspelo, pa to tudi precej stane. Za nesebično pomoč pri tem se moram zahvaliti domačinom.“

„Kakšen je bil pa obisk?“

„Z Moped showom, na katerem so nastopili Andrej Sifrer, Janez Hočevar-Rifle, Tof, Marta Pestatorjeva in Ansambel 12. nadstropje, smo želeli pritegniti predvsem mlade. In obisk cca 1.800 obiskovalcev je bil rekord gledališča. Linhartovega Matička v izvedbi Amaterskega gledališča Tone Cufar Jesenice je režiral Miran Kenda, ki je igral tudi barona, Matiček je bil Borut Verovšek, Nežka Tatjana Košir. Obiskovalcev je bilo cca. 800. Pa še o Martinu Krpanu v prireditvi prof. Mahniča. Za režijo sem poskrbel sam. Frana Levstika je odigral brat France, Martin Krpan je bil kot gost Jože Lekan, cesarja je pa nadvse uspešno odigral Stane Maselj, Brdavska je pa odigral Marjan Merkužič. Za glasbo je poskrbel Borut Lesjak, ki si je kot velik ljubitelj našega gledališča predstavo tudi ogledal. Na prvi predstavi je bilo cca. 1200 obiskovalcev, na drugi pa tudi okrog 1000.“

„Lojze, kaj pa nastop s konji?“

„Prav zaradi nastopa konj pri Martinu Krpanu nisem mogel več noči mirno spati. Naj bi se kaj zgodilo obiskovalcem in ne nazadnje konjem. Sli bi lahko težki milijoni. Pa se je vse srečno izteklo. In še to. Martina Krpana je posnel na filmski trak Miloš Štarbek, celotno delo bo pa na eni prihodnjih vaj posnel Foto-kino klub Mavrica Radomlje.“

Za svoje neumorno delo je Lojze Stražar letos prejel srebrno Kersnikovo plaketo, Mavricij Grošelj in Rajko Majdič pa priznanji ZKO Domžale. Lojzetu Stražarju, kakor tudi vsem ostalim prizadevnim članom Kulturnega društva Miran Jarc Skočjan želimo pri nadaljnjem delu še veliko uspehov, predvsem pa, da bi pri zadnji izvedbi Martina Krpana in pri operi Don Pasquale imeli lepo vreme, pa tudi vsaj tako lep obisk kot doslej.

Tone Ravnikar

OGLAS

V varstvo sprejemam dojenčka na mojem domu. Naslov v uredništvu glasila.

OGLAS

Prosim, če mi kdo odstopi telefonsko številko za Domžale, proti nagradi. Naslov v uredništvu glasila.

OGLAS

PARCELO, zazidljivo v okolici Domžal kupim. Naslov v uredništvu glasila.

OGLAS

Kupim zazidljivo parcelo za vikend na relaciji Domžale - Trojane. Plačam z devizami. Ponudbe oddajte v uredništvu.

KONJENŠKI KLUB BIOT EHNIŠKE FAKULTETE KRUMPERK

OBVESTILO

Konjenski center Krumperk obvešča, da ima na razpolago konjski gnoj za vrtove. Gnoj lahko dvignete (z lastnim prevozom) vsak dan od 16. - 18. ure od 21. septembra 1981 dalje.

Ljubljanska banka

BANKA DOMŽALE

Komisija za delovna razmerja delovne skupnosti LB - Banke Domžale

objavlja prosta dela in naloge

snaiilk

za čiščenje poslovnih prostorov v Domžalah in ekspo zituri Vir.

Pogoji:

nedokončana osnovna šola in leto delovnih izkušenj

Za delo v Domžalah bo sklenjeno delovno razmerje za nedoločen čas s polnim časom, za delo v ekspo zituri Vir pa za nedoločen čas s polovičnim delovnim časom.

Pismene prijave sprejema kadrovska služba LB - Banke Domžale 15 dni po objavi.

KARATE KLUB DOMŽALE VPISUJE V TEČAJ KARATE JA IN SAMOOBRAMBE

Poletni čas dopustov in počitnic se izteka. Vračamo se na svoja delovna mesta in v šole. S tem pa je postalo tudi aktualno vprašanje o dejavnosti v prostem času. Mnogi se bodo verjetno odločili za redno rekreativno ali športno dejavnost. Karate klub Domžale bo v mesecu septembru zopet organiziral začetni tečaj karateja. Program in intenzivnost treninga sta prilagojena psihofizični pripravljenosti udeležencev. To omogoča vsakemu začetniku postopno povečevanje intenzivnosti vadbe. Program vsebuje karate tehnike v povezavi z elementi aikida in jiu jitsa. Poleg rednega programa se bodo udeleženci naučili tudi nekaj zelo uspešnih izrazito obrambnih tehnik. Po opravljenem tečaju je možno nadaljevati trening v naslednji skupini.

Organiziran je tudi trening cicibanov in pionirjev na osn. š. Šlandrove brigade dvakrat tedensko po eno uro.

Treningi začetnikov bodo ob ponedeljkih in sredo od 19.30 do 20.30 ure v hali KC v Domžalah. Ostale skupine nadaljujejo od 20.30 do 22. ure.

Treninge vodi mojster karateja 3. Dan Slavko Šorotar, pomočnik in njegov namestnik pa je mojstrski kandidat za 1. Dan Dušan Zajc.

Podrobnejše informacije in vpis je možen vsak ponedeljek in sredo od 18.30 do 19.30 ure v hali KC v Domžalah. Vpis traja do 30. septembra. Pred začetkom treningov pa bo še informativni sestanek za vse tečajnike in starše pionirjev. Kdor je zainteresiran za redno in vsestransko rekreacijo ter borilne veščine, bo vsekakor našel na treningih tisto kar pričakuje.

Vabljeni!

Izvršni odbor KK Domžale

Zanimivo za vse občane:

MNOŽIČNA REKREACIJA V KS SLAVKA ŠLANDRA

Ustanovni občni zbor športnega društva krajevne skupnosti Slavka Šlandra je bil 4. marca letos. Zastavil pa si je nemajhne cilje, katerih uresničitev naj pripomore, da bo organizirana športna aktivnost med našimi občani zaživela v večji meri.

Poleg zbora, t. j. skupščine so izvolili še najpotrebnejše organe kot so izvršni odbor, nadzorni odbor in disciplinsko komisijo. Vsi ti organi naj bi bili temelj široki rekreativni dejavnosti v KS Slavka Šlandra.

Domenili so se, da bo delo potekalo sekcijsko in sicer v naslednjih sekcijah:

- sekcija za množično splošno rekreacijo (organiziranje raznih pohodov, preizkusi telesnih zmogljivosti, teki, krosi, Cooperjev test itd.)
- sekciji za mali nogomet
- sekciji za košarko in odbojko
- sekciji za tenis in namizni tenis
- sekciji za zimske športe

ŽE REZULTATI DELA

Kljub sorazmeroma kratkemu času, odkar obstoja športno društvo so tu že prvi rezultati: pripravili so nekaj Cooperjevih testov, turnir v odbojki za ženske ekipe, ob občinskem prazniku turnir v malem nogometu, pohod na Krumperk, pripravili so prvomajsko srečanje itd. Člani društva so se udeležili nekaj pohodov: v lhanu, Ob žici, Pohoda na Rašico itd.

Glede na to, da je doslej v delo društva vključeno manj kot sto ljudi, so to vendarle že lepi rezultati.

PROGRAMI DELA ZA POSAMEZNE SEKCIJE

V sekciji za množično rekreacijo bodo še ta mesec pripravili Cooperjev test, ob krajevnem prazniku domžalskih krajevnih skupnosti pa pohod na OKLO s TRIM piknikom.

Sveda bodo ob tem potekale redne rekreativne dejavnosti. V sekciji za mali nogomet bodo pripravili odprt turnir v malem nogometu. Turnir se bo pričel 19. tega meseca.

V novembru prično z ligo; zato vabijo vse delovne organizacije iz domžalske občine, da prijavijo svoje ekipe. Prav tako želijo v ligo pritegniti ekipe blokov, stolpnic, sosesk, ulic. Za redno vadbo v malem nogometu so zagotovili prostor v hali Komunalnega centra

in sicer vsak torek od 19. – 21. ure.

V sekciji za košarko in odbojko bodo organizirali ligo za moške košarkarske ekipe iz vseh treh domžalskih krajevnih skupnosti. Liga se bo pričela v novembru, rekreacijska vadba košarke pa bo v šoli Josip Broz Tito vsako sredo od 19. – 21. ure.

Tudi odbojkarji oz. odbojkarice pripravljajo ligo, ki se bo prav tako pričela v novembru. V tej panogi je nekoliko manj ekip, zato velja vabilo, naj se za to tekmovanje prijavijo vse tiste ženske ekipe, ki se doslej še niso. Oktobra pa v Domžalah načrtujejo odprt odbojarski turnir za ženske ekipe. Vadba odbojke bo potekala vsak četrtek od 19,30 – 21. ure v šoli Šlandrove brigade.

V sekciji za tenis in namizni tenis so pripravili vadbo in sicer za tenisače ob nedeljah dopoldne od 9. – 12. ure na teniških igriščih, rekreacijska vadba v namiznem tenisu pa bo potekala na osnovni šoli Šlandrove brigade. V tej sekciji želijo urediti svoje igrišče za tenis na šoli Josip Broz Tito ob strokovni pomoči telesnokulturne skupnosti Domžale. Tako želijo, da bo delo steklo že kmalu. Za zimske športe še izdelujejo program s Smučarskim klubom Domžale. V tem času do novembra pa bodo ti športniki, ki nameravajo delovati v zimskih športih, vključeni v delo ostalih sekcij.

Športno društvo krajevne skupnosti Slavka Šlandra se ne zapira v svoje ozke meje. Zdravo rekreacijo

želi nuditi vsem domžalskim občanom, zato posredujejo ta poziv vsem tistim, ki v opisane oz. predvidene dejavnosti in tekmovanja še niso bili vključeni. Namen delovanja društva je množičnost in to želijo doseči.

Vsi, ki vas zanima športno udejstvovanje ali organizacijsko de-

lo pri organiziranju športnih tekmovanj lahko dobite dodatne informacije pri tajniku ŠD Brane-tu Hoferleju (tel. 721-022) ali pa predsedniku društva Miru UKMARJU tel. 721-359.

Prijave za tekmovanja v ligah lahko prav tako izročite ali pošljete omenjenima tovarišema.

DOMŽALSKI NOGOMET ZOPET V SLOVENSKI LIGI

Ljubitelji športa, posebno nogometa, je prav gotovo razveselila novica, da bomo v letošnji sezoni zopet imeli moštvo v Slovenski conski ligi.

Ob začetku tekmovanja velja ekipi, ki se združuje in dela pod vodstvom NK Domžale, zaželeli uspešen štart, uspešnost in športno srečo v nadaljevanju tekmovanja.

Splet različnih za nas ugodnih okoliščin, je botroval vstopu selekcije domžalskih nogometašev v republiško consko ligo. V prvi vrsti velja poudariti uspeh ekipe NK STOL, ki se je uvrstila v enotno SNL. Ta ekipa je v bistvu selekcija našega območja, Domžale-Kamnik (18. tekmovalna skupnost), ki deluje pri NK VIRTUS v Kamniku pod pokroviteljstvom delovne organizacije STOL.

TEKMOVANJE V MALEM NOGOMETU

Odbor za rekreacijo pri ZTKO Domžale je v pomladi organiziral tekmovanje v malem nogometu za ekipe TOZD, KS, ZSMS, in TKO.

51 ekip, razdeljenih v šest skupin, tekmuje tako, da se srečajo ekipe TOZD med seboj, kar velja tudi za ekipe ZSMS, oziroma KS in TKO.

Tekmovanje smo zamislili kot celoletno obliko. Do prekinitve v maju je bilo odigranih 6 oziroma 7 kol v vsaki skupini. Skupno je bilo odigranih 156 tekem. Začetna tri kola so bila igrana v hali Komunalnega centra, ostalo na igrišču NK Domžale. S

tekmovanjem bomo nadaljevali v sredo 9. 9. 1981. Igrane bodo tekme v 7. 8. in 9. kolu za skupine A1 B1 C1 ter nekatere neodigrane tekme.

Tekmovanje bomo zaključili s finalno ligo, ki bo pričela s tekmovanjem 23. 9. Finalna liga bo razdeljena na tri skupine – TOZD, ZSMS, KS in TKO – po tri ekipe iz vsake podskupine. Točne razporede in urnike bodo vse ekipe pravočasno prejele.

Ranko CUKROV

OBVESTILO

S prvim septembrom pričnem s čiščenjem in nastavitvijo oljnih gorilcev.

Servis oljnih gorilcev

VERSTOVŠEK FRANC

Ljube Šercerja 4, Domžale

Telefon: 722-286 (popoldan od 17. ure naprej)

HELENA IN ANTON KOSMAČ

V soboto, 27. junija sta se po 50 letih skupnega življenja v knjigo zlatoporočencev matičnega urada domžalske občinske skupščine vpisala zakonca Helena in Anton Kosmač iz Limbarske gore I pri Moravčah. Imenovana sta zakonsko zvezo sklenila pred petimi desetletji v Moravčah, od tedaj se je v trajno sožitje zlila ljubezen dveh mladih Helene Forst, rojene 28. februarja leta 1905 na Dunaju in Antona, rojenega 11. junija leta 1910 na Limbarski gori. Oba sta v zakon prinesla težko mladost in upanje, da morajo kdaj priti zanju tudi boljši časi. Anton je nezakonski sin, njegova mama Marija se je omožila z Jožetom Vrhovcem v Razore – Limbarska gora, kjer sta si ustvarila dom. V zakonu nista imela otrok, zato je Tone po njegovi smrti leta 1950 podedoval domačijo – leseno hišo in nekaj zemlje. Tone je v otroških letih rasel pri Kosmačevih, kjer je bila doma njegova mama. Tu je bil za pastirja, pozneje pa za hlapca v Češnjicah pri Moravčah. Leta 1929 se je vrnil nazaj k materi in se priložnostno zaposlil na moravški cesti in regulaciji potoka Drtjišnice, pa tudi je hodil v poletnem času kositi na Morost pri Ljubljani. Sicer takrat redne zaposlitve ni mogel dobiti.

Mladostna zlatoporočenca Helena in Anton Kosmač z Limbarske gore

Mamina dekliska pot je bila v marsičem podobna očetovi. Tudi ona je nezakonska. Njena mama Helena je živel na Dunaju; za hčer nimarala dosti. Zato je leta 1918 morala zapustiti Dunaj in se odločiti za Moravče. Tu jo je sprejel občinski župan in jo poslal za služkinjo. Služila je pri večjih hišah na Moravškem, nazadnje pa pri Zgornjem Koširju na Limbarski gori. Tu sta se tudi spoznala s Tonetom. Tako sta govorila le eno leto pred poroko, ki sta jo sklenila že 29. junija leta 1931 v Moravčah, seveda brez vsakih ceremonij. Ohceti sploh ni bilo, pa tudi slabo sta bila oblečena, kajti takrat so bili slabi časi.

V zakonu se jima je rodilo devetero otrok: Marija, Ivanka, Tine, Tone, Lenčka, Angelca, France, Štefka in Francka. Zaradi boleznih tifusa jima je v bolnici v Ljubljani umrl 18-letni sin Tine. Vse otroke sta spravila h kruhu. Zdaj so skoraj vsi poročeni in imajo družine, razen najmlajše hčere Francke. Ta živi pri nji, hodi v službo, njena hči pa v šolo.

Oče Tone se je redno zaposlil

nekako leta 1939 pri Elektro Ljubljana okolica kot električar in delal po raznih krajih Slovenije. Na terenu je bil več dni, pa tudi mesecev, ker je imel tako delo. V zaslužni pokoj je odšel leta 1970 in prejema prilično dobro pokojnino s katero pravi, da lahko preživita. Ima veselje do dela doma na svoji zemlji, zato ima tudi živino. Pa tudi rad napravi kakšen klopotev in rad zaigra kakšno domačo vižo na svojo 50 let staro Lubasovo frajtonarico. Skratka je veseljak in med ljudmi priljubljen. Ljudje ga kličejo: „Tone Soldatov – električar“. „Nič nama ni hudega,“ zatrjuje ta slavljence. „Zdravje naju še ni zapustilo. Dokler pa bo zdravje, si bova dolgčas krajšala z obdelovanjem koščka zemlje, ki ga imava,“ pravi Tone in Helena, ki bosta visok jubilej proslavila v krogu hčera, tastov, sinov, snah, vnukov, pravnukov, prijateljev in znancev.

Pogovor smo sklenili s sliko v hiši, s toplim stiskom rok in skupno željo ob 50-letnici „zlate poroke“, ki jo bosta proslavila v družinskem krogu.

Tone Kosmač, mojster za klopotev z enim izmed svojih izdelkov

Še veliko zdravih, zadovoljnih in srečnih let!

Njegov konjiček:

Kako Anton Kosmač izdeluje klopotev?

Že v otroških letih je imel veselje do rezljanja in izdelovanja različnih lesenih izdelkov. Najbolj pa za izdelovanje klopotev; jih je napravil kar precej. Največ jih je naredil za ljudi iz moravške doline in celo za ostale kraje po Sloveniji, pa še celo za Zagreb. Ljudje se zanimajo za klopotev, zato ima Tone vedno dosti dela, da jim lahko z njimi postreže.

Pravi, da ima kar precej dela, da pripravi les in da klopotev dobro izdelava. Izdeluje jih v različnih dimenzijah popolnoma iz lesa, pa vse po naročilu. Za izdelavo rabi potrebno orodje: nož, dleto, žago, sveder, kladivo, največ pa sekuro za oblikovanje veterne, ki poganja vreteno klopotev. Od lesa pa uporablja javor, hrast, jesen in topol. Kljub starosti, pravi Tone, bo klopotev še izdeloval, če bodo naročila. Pri tem ima le majhen zaslužek, pa vendar stara običaja ne bo opustil.

Tone pa se rad tudi povesei, saj ima že petdeset let staro „frajtonarico“ na katero rad zaigra kako domačo vižo. Igral je že na nekih ohceti, za rojstne dneve, podoknice in „freht“. Pa tudi javno je že nastopal v oddaji „Pokaži kaj znaš“ v Moravčah. Naj omenim še to, da je pred vojno izdelal „citre“ za katere pravi, da so med vojno pošle. Skratka: Tone je veseljak, zato mu vsi domači in ostali prebivalci želijo še zdravlja, zadovoljstva in sreče ob njegovem izdelovanju klopotev ter ob igranju harmonike.

Tekst in foto:
Jože Novak

ROKOVNJAČ ŽONTA

Akoravno sem kar denaren človek, ki zna na hitro roko kaj prišparati – moj lik priliči na kakega obrtnika v dandanašnjem času – sem moral krepko poprijeti v svojih rokovnjaških poslih, da sem ujel tolikanj cvenka, da sem se mogel na morje podati. Resnici na ljubo je treba pojasniti, da je morje v istini navadna slana luža, a kaj, ko je tako moderna postala, da se je ne kanemo znebiti še nekaj let.

„Jahtana,“ je ob tej zameri kengji zajecjal Bojce, „zdajci bi najraje že vsaki rokovnjač postal, da bi cvenk po poteh pobiral, drugači si ne bo mogel slane luže privoščiti.“

Drugi zopet so doma ostavši razno razne kulturne in drugačne priredbe ven dajali ter se v lastnem potu tako znojili, kot Jošt Vlagar ob prodajanju vina. Prenekatero javne priredbe pa so se vršile v navzočnosti manjše grupe krajanov, kar da pametnemu misliti.

„Suša ti študirana,“ mi je jel oni dan o tem razkladati Peter Toča, „ako bi se za kulturo zanimalo vsaj tolikanj dvohodcev, kot je nastopajočih pred publiko bilo, potlej je naša kultura na zeleni veji.“

V istini ne vem, ali je Toča v večernih urah zahajal v Rodico na koncerte ali je vzel v precep kako drugo poletno priredbo.

„Vi ste do vrha obnoreli!“ je oni dan začela cviliti neka lepo okrašena gospica, ko bi morala peneze pred blagajno v knjigarni na pulit položiti. „Če bi sam Napolijon Bonapart moj mož bil, ne bi mogel plačati brezplačno šolo oziroma knjige in zvezke za vse moje tri otroke v

enem mahi.“

Sami pa veste, oziroma vam dajejo vsak dan na znanje preko takih in drugih novic, da je naravno gospodarstvo v škrpkih in noče nobenega kredita za šolske knjige dajati. Glej ga šenta, sem si mislil, hodeč proti gmajni, v nekih šolah dobijo učbenike zastoj, v drugih jim jih kupujejo po cenejši ceni, v tretjih šolah pa vse prepustijo starijim ljudem, naj se čohajo po butici in varžetu, kakor jim je volja.

„Te, zadnje, naša rokovnjaška bratovščina ne bo v hudo devala,“ je resno priklimal sam Nande na zadnjem snidenju v Kolovškem gozdovju. „Tolikanj srca moramo še v sebi imeti, akoravno nam to v škodo pri našem delu pride.“

Ob ognju smo se tudi to pomenili, da vsacega ne bomo v precep jemali, akoravno rije s svojim nosom po gmajni. Naš grajski pisar z Brda nam je predložil natančne podatke, da se marsikaki individuum potika po gmajni radi gob, ki so bojda kar izdatna hrana. Rokovnjači še nismo tako daleč padli in tako hrano v fundametu zavračamo.

Še več pa je bojda taci, ki po gmajnah nabirajo drva za zimo in jih vozijo z avti domov v svoje magacine.

„Revežem bo slejkoprej treba kakšen cekin odšteti,“ se je kisal Bojce, ki je najbolj milega srca, „obrti pa ga istinito ne moreš.“

Rekoč te besede je jel plakati za starimi časi, ki so začasno dol prišli. Tudi naša rokovnjaška družba bo morala nekolicanj spremeniti svoja pravila in zakone, ako se bo hotela z uspehom obdržati.

ŽONTA